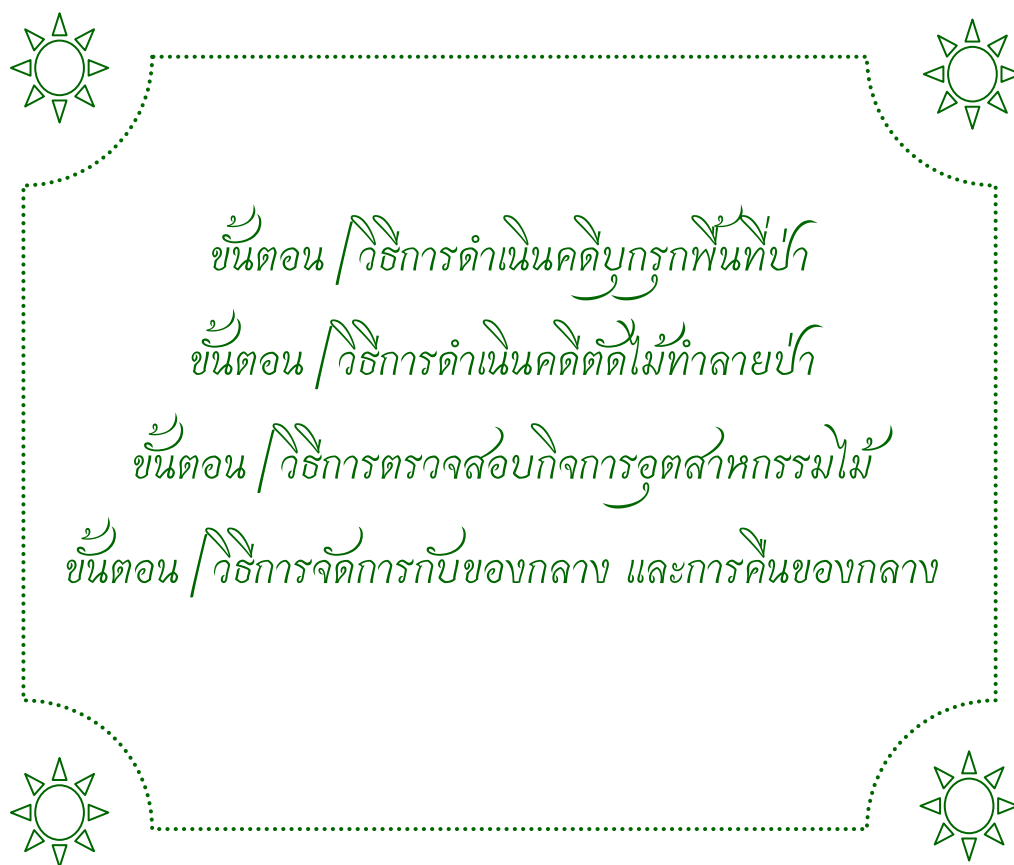

คู่มือปฏิบัติงานด้านการป้องกันรักษาป่า และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่า

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ (อุดรธานี)
กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำนำ

ด้วยการปฏิบัติงานด้านการป้องกันรักษาทรัพยากรป่าไม้ และพื้นที่ป่าไม้ ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ หรือพื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ล้วนมีความสำคัญยิ่ง พร้อมยังเกี่ยวข้องกับข้อกฎหมาย พระราชบัญญัติ ระเบียบ บทบัญญัติ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ ดังนั้นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันรักษาป่า ซึ่งเป็นหน่วยงานภาคสนามในพื้นที่ ของกรมป่าไม้ จำเป็นต้องใช้ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นอย่างมาก ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นไป ด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุประสิทธิผล ถูกต้องตามระเบียบ ข้อกฎหมายต่างๆ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีแนวทางการปฏิบัติแบบเดียวกัน

สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ (อุดรธานี) พิจารณาแล้ว จึงได้จัดทำคู่มือปฏิบัติงานด้านการป้องกันรักษาป่า และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่า ขึ้น เพื่อให้ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ พนักงานจ้างเหมา ในสังกัด ที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันรักษาป่า ใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน และเพื่อเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ตลอดจนผู้ศึกษาค้นคว้าได้เป็นอย่างดี และคณะผู้จัดทำ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะเป็นประโยชน์อย่างสูง ให้แก่ผู้สนใจศึกษาคู่มือฉบับนี้

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
การบุกรุกพื้นที่ป่า	
๑.) การดำเนินคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔	๑
๒.) ขั้นตอนการดำเนินคดีเกี่ยวกับการบุกรุกแผ้วถางป่า	๒-๓
๓.) การดำเนินคดีเปรียบเทียบปรับ	๔
๔.) ตัวอย่างวิธีการเขียนบันทึกตรวจยึดจับกุม	๔
๕.) สารสำคัญที่ต้องระบุในบันทึกการจับกุม	๔
๖.) แนวทางการปฏิบัติเมื่อพบการกระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้	๕
๗.) การตรวจสอบกิจการอุตสาหกรรมไม้	๗-๑๑
๘.) การตรวจสอบการบุกรุกพื้นที่เขตป่าไม้	๑๒-๑๕
การจัดการกับของกลาง	
- ประเภทไม้	
๙.) การจัดการกับของกลางประเภทไม้	๑๖-๑๗
๑๐.) การดำเนินการระหว่างคดี	๑๘
๑๑.) การจำหน่ายไม้ของกลางระหว่างคดี	๑๘
๑๒.) การดำเนินการเมื่อคดีสิ้นสุด	๑๘
- ประเภทของป่าหรือสิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้	
๑๓.) การดำเนินการกับของกลางประเภทของป่าหรือสิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้	๑๙
๑๔.) การดำเนินการระหว่างคดี	๒๐
๑๕.) การขอทำลายของกลางระหว่างคดี	๒๑

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๑๖.) การดำเนินการกับของกลางเมื่อคดีถึงที่สุด	๒๑
- การจัดการของกลางประเภท สัตว์พาหนะ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือเครื่องจักรกลใด	
๑๗.) การดำเนินการกับของกลางขณะตรวจยึด	๒๒
๑๘.) การดำเนินการระหว่างคดี	๒๒
๑๙.) การจำหน่ายของกลางระหว่างคดี	๒๓
๒๐.) การคืนของกลางระหว่างคดี	๒๓
๒๑.) การดำเนินการกับของกลางเมื่อคดีถึงที่สุด	๒๔
การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการป่าไม้ชุมชน	๒๕
๑.) ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน	๒๕
๒.) สาเหตุการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการป่าไม้ชุมชน	๒๕
๓.) สิ่งจูงใจการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการป่าไม้ชุมชน	๒๖
๔.) ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน	๒๖
๕.) หลักการ และกระบวนการของกิจกรรมการมีส่วนร่วม ของประชาชนเพื่อการป่าไม้ชุมชน	๒๗-๒๘
๖.) เครื่องชี้วัดระดับการมีส่วนร่วม	๒๙
ภาคผนวก	
- ตัวอย่าง บันทึกจับกุม	๓๑-๓๒
- ตัวอย่าง บันทึกการส่งตัวผู้ถูกจับแก่พนักงานสอบสวน	๓๓
- ตาราง ความผิดและอัตราโทษตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔	๓๔-๓๕
- ตาราง ความผิดและอัตราโทษตาม พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๓	๓๖
- ตาราง ความผิดและอัตราโทษตาม พ.ร.บ.เลือกไชยยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕	๓๗
- อ่างอิง	๓๘

การบุกรุกพื้นที่ป่า

๑.) การดำเนินคดีเกี่ยวกับการกระทำผิดพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑.๑. กำหนดแผนงานการปฏิบัติงาน โดยการจัดกำลังเจ้าหน้าที่ออกปฏิบัติงาน

๑.๒. เมื่อพบการกระทำผิดพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เกี่ยวกับไม้เจ้าหน้าที่ตรวจพบการกระทำผิด แยกเป็น ๒ กรณี

- ในที่เกิดเหตุไม่พบผู้กระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ให้เจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบ และดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้

- ในที่เกิดเหตุพบว่ามีบุคคลอยู่ในที่เกิดเหตุ ให้เจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบไม้ดังกล่าวว่าเป็นไม้ที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ถ้าเป็นไม้ที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายให้เจ้าหน้าที่แจ้งข้อกล่าวหาในการกระทำผิดให้บุคคลที่อยู่ในที่เกิดเหตุทราบเพื่อดำเนินคดีต่อไป

๑.๓. เจ้าหน้าที่ทำการจับกุม ตรวจสอบชนิดไม่ว่าเป็นไม้หวงห้ามชนิดใด ตามพระราชกฤษฎีกาไม้หวงห้ามเพื่อติดคำนวณค่าภาคหลวงเป็นเงินค่าเสียหายของรัฐฯ

๑.๔. แจ้งข้อกล่าวหาเพื่อกำหนดโทษความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ตามความผิดตามมาตราที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้

๑.๕. รวบรวมพยานหลักฐานในการกระทำผิดส่งพนักงานสอบสวน (ตำรวจท้องที่) เพื่อดำเนินการตามกระบวนการของกฎหมายต่อไป

๑.๖. ส่วนไม้ของกลางให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้ดำเนินการชักลากนำมาเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย (ส่วนไม้ท่อนของกลางที่มีจำนวนมากขอความร่วมมือองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ดำเนินการชักลากมาเก็บรักษาไว้ที่ปลอดภัยต่อไป)

๑.๗. ส่วนไม้ของกลางที่เก็บรักษาไว้ในระหว่างคดี ขอรับความเห็นชอบจากพนักงานสอบสวน ต่อไป (ตำรวจท้องที่) เพื่อดำเนินการจำหน่ายไม้ของกลางให้แก่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ต่อไป

/๑.๘. ในส่วน...

๑.๘. ในส่วนคดีที่สำคัญ เจ้าหน้าที่ผู้จับกุมจะต้องหาพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดโดยให้หาพยานหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อดำเนินคดีให้ได้

๑.๙. ระบุสถานที่เกิดเหตุว่าอยู่ในเขตป่าไม้ประเภทใด

๒.) ขั้นตอนการดำเนินคดีเกี่ยวกับการบุกรุกแผ้วถางป่า ดังนี้

กำหนดแผนการปฏิบัติงานโดยการจัดกำลังเจ้าหน้าที่ออกปฏิบัติงาน

๒.๑. เมื่อตรวจพบการกระทำความผิดการบุกรุกแผ้วถางป่าเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจพบการกระทำผิดแยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

- ในที่เกิดเหตุไม่พบผู้กระทำความผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ให้เจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบและดำเนินคดีตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ (พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๕๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๓ มาตรา ๕๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๓ มาตรา ๑๔ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง)

- ในที่เกิดเหตุพบว่ามีบุคคลอยู่ในที่เกิดเหตุ ให้เจ้าหน้าที่ขอตรวจเอกสารสิทธิ ที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากไม่มีเอกสารสิทธิให้แจ้งข้อกล่าวหาตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๔, ๕๔, ๕๕ และ ๓๒ ตริ และ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๔ และ ๓๑

๒.๒. เจ้าหน้าที่ที่ทำการจับกุม หรือตรวจพบการกระทำผิด ต้องใช้เครื่องมือหาค่าพิกัด (เครื่องมือ G.P.S) ในการตรวจสอบพื้นที่ว่าพื้นที่เกิดเหตุอยู่ในเขตป่าหรือไม่

๒.๓. ให้ทำการรังวัด คำนวณพื้นที่ที่เกิดเหตุ และตรวจสอบพื้นที่ว่าอยู่ในชนิดป่าชนิดใด เพื่อคำนวณค่าเสียหายของรัฐ ปัจจุบัน กรมป่าไม้ ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๑๐.๔/๑๕๖๙๓ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๙ เรื่อง หลักเกณฑ์การคิดคำนวณค่าเสียหายทางแพ่งจากการบุกรุกทำลายป่าไม้ แจ้งว่าแนวทางการคำนวณค่าเสียหาย เป็นมูลค่า ตามหนังสือ กรมป่าไม้ ดังต่อไปนี้

๒.๓.๑ หนังสือ...

๒.๓.๑ หนังสือ กรมป่าไม้ ที่ กษ ๐๓/๔๓.๐๓/๒๐๑๖ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๓๖ เรื่อง การแจ้งข้อกล่าวหาเพิ่มเติมในพื้นที่ต้นน้ำลำธาร คิดค่าเสียหาย เป็นมูลค่า ๑๕๐,๐๐๐ และ

๒.๓.๒ หนังสือกรมป่าไม้ ที่ กษ ๐๓/๐๘.๑/๓๒๔๔๔ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ เรื่อง ทารื้อแนวทางการกำหนดหลักเกณฑ์การเรียกค่าเสียหายต่อรัฐในกรณีที่ไม่ใช่ป่าต้นน้ำลำธาร คิดค่าเสียหาย เป็นมูลค่า ๖๘,๒๔๔.๒๒ บาท

กรมป่าไม้ เห็นว่าไม่สอดคล้องกับความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง จึงขอยกเลิกวิธีการคำนวณตามหนังสือทั้งสองฉบับดังกล่าว และในขณะนี้กรมป่าไม้ได้มอบหมายให้หน่วยงานของกรมป่าไม้ศึกษาหาวิธีการ คำนวณตามหนังสือทั้งสองฉบับดังกล่าว และในขณะนี้กรมป่าไม้ได้มอบหมายให้หน่วยงานของ กรมป่าไม้ศึกษาหาวิธีการคำนวณค่าเสียหายทางแพ่งใหม่ โดยในระหว่างการรอผลการศึกษา กรมป่าไม้เห็นสมควรกำหนดแนวทางชั่วคราวในการนำสืบค่าเสียหาย ไว้ดังนี้

๑). สำหรับคดีที่มีการจับกุมใหม่ให้คิดค่าเสียหายตามความเป็นจริง โดยในการจับกุมผู้กระทำความผิดบุกรุกทำลายป่าไม้ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำการจับกุม ต้องคำนวณค่าเสียหายไว้ด้วยโดยให้เจ้าหน้าที่ที่ทำการจับกุม ประสานงานขอความร่วมมือกับ ผู้ที่ได้รับการขึ้นบัญชีของกรมอุทยานแห่งชาติ เพื่อร่วมกันในการคำนวณ ค่าเสียหายจากการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ตามหลักและเกณฑ์ และวิธีการของกรมอุทยานแห่งชาติฯ ไปก่อนโดยให้ลงนามผู้คำนวณค่าเสียหายทั้งหมด และให้ถือว่าค่าเสียหายที่คำนวณได้นั้น เป็นค่าเสียหายที่จะต้องฟ้องคดีต่อศาลและให้แจ้งแก่กรมป่าไม้ทราบ

๒). สำหรับการเป็นพยานศาลนำสืบค่าเสียหายที่ได้ฟ้องคดีไว้แล้ว ให้ใช้หลักเกณฑ์การ คำนวณค่าเสียหายของกรมอุทยานแห่งชาติฯ โดยให้ผู้แทนในการฟ้องแพ่งคดีทุกคดีของกรมป่าไม้ ทำการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติฯ ที่ได้มีการขึ้นบัญชีไว้แล้ว และให้คำนวณค่าเสียหายตามแนวทางใน ข้อ. ๑ ข้างต้น และให้ถือว่าเป็นค่าเสียหายที่จะให้ไปเบิกความในศาล โดยไม่ต้องยึดถือตามค่าเสียหายที่ได้ฟ้องคดีไว้แล้ว และในการนี้หากผู้ขึ้นบัญชี...

บัญชีของกรมอุทยานแห่งชาติ เป็นผู้เบิกความเป็นพยานศาล ในการคำนวณค่าเสียหาย ในการฟ้องคดีแพ่งของกรมป่าไม้ ให้ยึดถือค่าเสียหายดังกล่าวเป็นค่าเสียหาย

๒.๔. หากเจ้าของมีหลักฐานเอกสารสิทธิ์ น.ส. ๓ ก หรือโฉนดที่ดิน ให้ตรวจสอบการได้มาของเอกสาร ธร สำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา ท้องที่จังหวัดนั้น ท้องที่จังหวัดนั้น ว่าเอกสารดังกล่าว ออกตามมาตรา ๕๘ ทวิ ๕๙ หรือมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หากออกตามมาตรา ๕๘ ทวิ หรือ มาตรา ๕๙ ทวิ โดยไม่มีหลักฐานเดิม เช่น สค.๑ หรือใบจองให้สันนิษฐานว่าเอกสารสิทธิ์ดังกล่าว ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และหากมีหลักฐานเดิม คือ สค.๑ และออกตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินให้ สันนิษฐานว่าออกโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องเป็น ส.ค.๑ ที่ตรงกับตำแหน่งที่มีการออกเอกสารสิทธิ์ หากมีข้อสงสัยก็ให้ใช้ภาพถ่ายทางอากาศในการตรวจสอบ

๒.๕. แจ้งข้อกล่าวหาเพื่อกำหนดโทษความผิดตาม พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ ราชอาณาจักรบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ ๒๕๐๓ มาตรา ๑๔ และ ๓๑

๒.๖. รวบรวมพยานหลักฐานในการกระทำผิดส่งพนักงานสอบสวน (ตำรวจท้องที่) เพื่อดำเนินการตามกระบวนการของกฎหมายต่อไป

๒.๗. ในส่วนคดีที่สำคัญ เจ้าหน้าที่ผู้จับกุมจะต้องหาพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดโดยให้หาพยานหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อดำเนินคดีให้ได้

๒.๘. ระบุสถานที่เกิดเหตุว่าอยู่ในเขตป่าไม้ประเภทใด

๓.) การดำเนินคดีเปรียบเทียบปรับ

เมื่อพบการกระทำผิดตาม พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เจ้าพนักงานจะต้องดำเนิน

การตามกฎหมายโดยต้องกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนในท้องที่ที่พบการกระทำผิดซึ่งการดำเนินการตามกฎหมาย พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบปรับเหมือนอย่างการกระทำ

/ติดตาม...

ผิดตามพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ บางมาตรา เช่น มาตรา ๑๖ (๘) และ ๑๖ (๑๒) – ๑๖ (๑๙) แห่ง พระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

๔.) ตัวอย่างวิธีการเขียนบันทึกตรวจยึดจับกุม

การเขียนบันทึกตรวจยึดจับกุมมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ต้องเขียนด้วยความระมัดระวังรอบคอบและต้องให้ได้ข้อความครบถ้วนทั้งข้อเท็จจริง และตัวบทกฎหมายซึ่งมีผลโดยตรงต่อผู้กระทำผิดและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ (ดูตัวอย่างบันทึกการจับกุมท้ายภาคผนวก)

๕.) สารสำคัญที่ต้องระบุในบันทึกการจับกุม

๑. สถานที่ทำการบันทึกการจับกุม
๒. วัน เดือน ปี ที่ทำการบันทึกการจับกุม
๓. ชื่อและตำแหน่งเจ้าพนักงานผู้จับกุม
๔. ชื่อ อายุ สัญชาติและภูมิลำเนาของผู้ถูกจับกุม
๕. แจ้งว่าเขาต้องถูกจับ แจ้งข้อกล่าวหา และแจ้งสิทธิ์แก่ผู้ถูกจับ
๖. การกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าผู้ถูกจับได้กระทำความผิด
๗. วัน เดือน ปี และเวลาตลอดจนสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำผิดและจับกุม
๘. ของกลาง
๙. คำให้การของผู้ถูกจับ
๑๐. พยานหลักฐาน
๑๑. ข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
๑๒. ลายมือชื่อผู้ถูกจับ
๑๓. ลายมือชื่อเจ้าพนักงานผู้จับ ผู้บันทึกและพยาน
๑๔. การเขียนแผนที่เกิดเหตุ

/๖.) แนวทาง...

๖.) แนวทางการปฏิบัติเมื่อพบการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้

แนวทางการปฏิบัติเมื่อพบการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ เช่น การตัดไม้ การล่า สัตว์ป่า บุกรุกพื้นที่ป่าไม้ รถยนต์บรรทุกไม้ มีขั้นตอนปฏิบัติดังนี้

๖.๑. พบการกระทำผิดเกี่ยวกับการป่าไม้ทุกกรณี มีขั้นตอนปฏิบัติดังนี้

๖.๑.๑ แสดงตนเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการ

๖.๑.๒ ขอตรวจสอบเมื่อพบว่าเป็นความผิดให้ควบคุมผู้ต้องหาพร้อมของกลางไว้

๖.๑.๓ จัดบันทึกการตรวจยึดจับกุม ลงรายละเอียดตามข้อเท็จจริง เช่น

(๑) ชื่อคณะเจ้าหน้าที่ ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัด ทุกคน

(๒) ชื่อ นามสกุล อายุ ภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ของผู้กระทำผิด (ผู้ต้องหา)

(๓) เขียนเหตุการณ์ที่พบอย่างละเอียด

(๔) ตรวจสอบ วัด ขนาด ชนิด จำนวน ของกลาง เช่น ถ้าบุกรุกพื้นที่ จำนวนเท่าใดไร่ ไม้แปรรูป จำนวนแผ่น

(๕) ลงจุดพิกัดที่เกิดเหตุ ระบุใช้เครื่องมือใดตรวจสอบ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือป่าประเภทใด

(๖) แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้กระทำผิดตามกฎหมายใด ยอมรับสารภาพหรือให้การปฏิเสธ

(๗) มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่รับผิดชอบ นำผู้ต้องหาพร้อมของกลางส่ง พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจในพื้นที่เกิดเหตุ และจัดการกับของกลางตามระเบียบต่อไป

(๘) สถานที่เกิดเหตุ หมู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัด อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือป่าประเภทใด

(๙) วัน เดือน ปี เวลา ที่เกิดเหตุ

(๑๐) จัดทำแผนที่สังเขปแสดงบริเวณที่เกิดเหตุ

/(๑๑) ลงจุด...

- (๑๑) ลงจุดเกิดเหตุในแผนที่ทหาร มาตราส่วน ๑: ๕๐,๐๐๐ โดยใช้เครื่อง GPS หาค่าพิกัด (ถ้ามี)
- (๑๒) จัดทำบัญชีของกลาง (ถ้ามี)
- (๑๓) จัดทำบัญชีไม้ของกลาง (ถ้ามี)
- (๑๔) ลงจุดเกิดเหตุในแผนที่ทำยพระราชมณเฑียรภาพอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า (ถ้ามี)
- (๑๕) ลงจุดเกิดเหตุในแผนที่ทำยกฎทรงในกรณีเป็นป่าสงวนแห่งชาติ (ถ้ามี)
- (๑๖) พระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๓๐ พร้อมบัญชี (ถ้ามี)
- (๑๗) พระราชกฤษฎีกากำหนดของป่าหวงห้าม พ.ศ. ๒๕๓๐ พร้อมบัญชี (ถ้ามี)

- (๑๘) กฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ. ๒๕๔๖ พร้อมบัญชีสัตว์ป่าคุ้มครอง (ถ้ามี)

- (๑๙) อ่านให้ผู้เกี่ยวข้องฟังหรืออ่านเองเมื่อถูกต้องแล้วให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานทุกคน (ผู้ต้องหาและคณะเจ้าหน้าที่)

๖.๑.๔ ถ่ายภาพโดยละเอียด เช่น ผู้ต้องหา ของกลาง สภาพพื้นที่ที่ถูกบุกรุก

๖.๑.๕ นำผู้ต้องหาพร้อมของกลางส่งพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจในพื้นที่เกิดเหตุโดยเร็วที่สุด และเจ้าหน้าที่ผู้จับกุมจะต้องเป็นผู้รวบรวมพยานหลักฐาน เช่น ภาพถ่ายทางอากาศ พยานแวดล้อม พยานวัตถุ ฯลฯ ส่งพนักงานสอบสวนด้วย

๖.๑.๖ ขอเลขประจำวัน (ปจว.) ข้อที่ คดีอาญาที่ ยึดทรัพย์ที่ ลงวันที่เดือนปี เวลา ชื่อร้อยเวรเจ้าของคดีพร้อมรับของกลางไปเก็บรักษาในที่ปลอดภัย

๖.๑.๗ รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับโดยเร็วที่สุด

๖.๑.๘ ติดตามผลคดี

๖.๑.๙ หน่วยงานเจ้าของเรื่องดำเนินการฟ้องคดีแพ่ง

๖.๑.๑๐ หน่วยงานเจ้าของเรื่อง จัดการกับของกลางตามระเบียบของทางราชการ

/๓.) การตรวจสอบ...

๗.) การตรวจสอบกิจการอุตสาหกรรมไม้

ปัจจุบันได้มีการอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรฯ ตั้งโรงค้ำไม้แปรรูปการอนุญาตให้ค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม และเพื่อให้ผู้รับอนุญาตได้ปฏิบัติตามข้อกำหนด กฎกระทรวง ที่ทางราชการได้วางกำหนดกฎเกณฑ์ไว้และเพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายป่า ป้องกันการลักลอบตัดต้นไม้มารื้อโรงงานจึงต้องมีการกำหนดแนวทางหลักเกณฑ์และวิธีตรวจสอบควบคุมกิจการอุตสาหกรรมไม้ไว้ให้รัดกุม และเหมาะสม โดยมีข้อกำหนดกฎกระทรวง ประกาศที่เกี่ยวข้อง คือ

๗.๑.ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการอุตสาหกรรมไม้ ดังนี้

- (๑) กฎกระทรวงฉบับที่ ๒๕ (พ.ศ.๒๕๑๙) ว่าด้วยการแปรรูปไม้และมีไม้แปรรูป
- (๒) ข้อกำหนดฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ.๒๕๓๒) ว่าด้วยการควบคุมการแปรรูป
- (๓) กฎกระทรวงฉบับที่ ๒๗๘ (พ.ศ.๒๕๓๐) ว่าด้วยการค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม
- (๔) ประกาศกระทรวงเกษตรสหกรณ์ เรื่องการกำหนดเขตควบคุมสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๓๔
- (๕) ประกาศกรมป่าไม้ เรื่องให้ผู้รับอนุญาตค้า หรือมีไว้ในครอบครอง เพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๔
- (๖) หนังสือกรมป่าไม้ ที่ กษ ๐๗๐๔(๒)/๒๑๓๒๗/๔ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๓๐ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบกิจการอุตสาหกรรมไม้

๗.๒. ประเภทของการอนุญาตอุตสาหกรรม กรมป่าไม้กำหนดไว้เป็น ๗ ประเภท ดังนี้

๗.๒.๑ ใบอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักร

๗.๒.๒ ใบอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้แรงคน

/๗.๒.๓ ใบอนุญาต...

๓.๒.๓ ใบอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรเพื่อประดิษฐ์กรรม

๓.๒.๔ ใบอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้แรงคนเพื่อประดิษฐ์กรรม

๓.๒.๕ ใบอนุญาตทำการแปรรูปไม้เพื่อการค้า (ชั่วคราว)

๓.๒.๖ ใบอนุญาตค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม

๓.๓ แนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบกิจการอุตสาหกรรมไม้ มีดังนี้

๓.๓.๑ การตรวจสอบโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักร

(๑) ตรวจสอบการดำเนินงานของผู้รับอนุญาตว่าถูกต้องตามหลักฐานการอนุญาตหรือไม่ ดำเนินกิจการตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับอนุญาตเพียงใด และถ้าผู้รับอนุญาตไม่อยู่ได้จัดให้มีตัวแทนเป็นลายลักษณ์อักษรควบคุมดูแลกิจการหรือไม่

(๒) ตรวจสอบชนิดขนาดกำลังแรงม้าของเครื่องจักรกลต้นกำลัง ตรงตามที่ได้รับอนุญาตหรือไม่

(๓) ตรวจสอบเครื่องเลื่อยหรืออุปกรณ์ที่ใช้แปรรูปไม้โดยตรง ที่ติดตั้งอยู่ในบริเวณโรงงานว่าเป็นเครื่องจักรชนิดไหน ประเภทใด จำนวนเท่าใด ตำแหน่งที่ตั้งตรงตามแผนผังเครื่องจักรที่ได้รับอนุญาตหรือไม่

(๔) ตรวจสอบอาณาเขตโรงงานว่า แนวเขตและสถานที่ติดต่อข้างเคียงถูกต้องตรงตามที่ระบุในใบอนุญาตหรือไม่ ผู้รับอนุญาตได้จัดทำหลักเขตไว้ถูกต้องเพียงใด ปิดแผนที่แสดงอาณาเขตโรงงานและผังเครื่องจักรไว้ในโรงงานหรือไม่ การเก็บไม้แปรรูป การกองไม้ท่อน อยู่ในบริเวณโรงงานที่ได้รับอนุญาตหรือไม่

(๕) ตรวจสอบไม้ท่อนที่กำลังเข้าทำการแปรรูป (เปิดปึก) และที่กองอยู่ในบริเวณโรงงานว่ามีหลักฐานใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่แสดงการนำเคลื่อนที่เข้ามาในโรงงานถูกต้องหรือไม่ ชนิดไม้ท่อน ขนาดความยาว ความโต ปริมาตร จำนวนถูกต้องตามใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่หรือไม่ ใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่มีหลักฐานแสดงการตรวจสอบผ่านด่าน ป่าไม้ ระหว่างทางและแจ้งเข้าด่านป่าไม้ท้องถิ่น (ในกรณีโรงงานตั้งอยู่ในเขตด่านป่าไม้) ครบถ้วนหรือไม่ และได้นำไม้ท่อนดังกล่าวลงบัญชีตามระเบียบเรียบร้อยเพียงใด

/(๖) ตรวจสอบ....

(๖) ตรวจสอบบัญชีไม้ประจำโรงงานว่า รายละเอียดไม้ท่อน ไม้แปรรูป ถูกต้องสัมพันธ์กันเพียงใด สต็อกไม้ท่อนตรงกับบัญชีหรือไม่ สต็อกไม้แปรรูปมีปริมาณใกล้เคียงกับยอดไม้ในบัญชีเพียงใด ถ้าตรวจพบว่าไม้ในสต็อกมีปริมาณน้อยกว่ายอด ตามหลักฐานทางบัญชี ให้สอบสวนข้อเท็จจริงให้ชัดเจน หากเป็นความผิดพลาดทางบัญชีซึ่งมิใช่เป็นการทุจริต เช่น บวกลบตัวเลขผิด กรอกตัวเลขสับสน ฯลฯ ก็ให้ผู้รับอนุญาตแก้ไขบัญชีให้ถูกต้องและรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ แต่หากเป็นความผิดพลาดในกรณีอื่นที่ส่อไปในทางทุจริต เช่น การรับไม้แปรรูปจากไม้ท่อนไม้ตรงตามข้อเท็จจริงมีการจำหน่ายไม้แปรรูปออกจากโรงงานโดยไม้ออกหนังสือกำกับไม้แปรรูป ไม่ลงรายการรับหรือแทงบัญชีจำหน่ายไม้ท่อนไม้แปรรูปให้ตรงตามข้อเท็จจริงได้สลักหลังใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่แสดงการแปรรูปไม่ตรงกับความจริง ฯลฯ ซึ่งเป็นการผิดข้อกำหนด กฎกระทรวง ให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ให้รายงานผู้บังคับบัญชาพิจารณาลงโทษทางปกครองอีกทางหนึ่งด้วย

(๗) ตรวจสอบต้นชี้หนังสือกำกับไม้แปรรูปกับบัญชีจำหน่ายไม้แปรรูปว่า ถูกต้องเพียงใด การเขียนหนังสือกำกับไม้แปรรูป เช่น มีรายละเอียดสาระสำคัญครบถ้วนถูกต้องตรงกับบัญชีจำหน่ายไม้แปรรูปหรือไม่ การอ้างอิงหลักฐานเดิม (หลักฐานใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่นำไม้ท่อนเข้าโรงงาน) ถูกต้องเพียงใด

(๘) ในกรณีที่โรงงานแปรรูปไม้มีหมอนไม้อยู่นอกโรงงาน จะต้องตรวจสอบด้วยว่าได้ขอรับอนุญาตแล้วหรือไม่ หากเป็นสถานที่ที่ได้รับอนุญาตอยู่แล้ว ได้จัดทำหลักเขตแบ่งป้ายแสดงชื่อผู้รับอนุญาตไว้ให้เห็นได้โดยชัดเจนเพียงใด ไม้ท่อนที่กองอยู่มีหลักฐานถูกต้องหรือไม่

(๙) ตรวจสอบใบคู่มือคนงานถูกต้องหรือไม่

(๑๐) ในกรณีที่ตรวจพบข้อบกพร่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งมิใช่เป็นกรณีทุจริตไม่ผิดกฎหมาย ไม่ผิดข้อกำหนด กฎกระทรวง และไม่เกิดผลเสียหายต่อทางราชการ ก็ให้อยู่ในดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่จะดำเนินการต่อไป

(๑๑) สำหรับในกรณีที่เป็นการผิดที่จะต้องกล่าวโทษดำเนินคดีตามกฎหมาย จะต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ทุกราย ห้ามมิให้ละเว้น หรือวินิจฉัยชี้ขาดเสียเอง โดยมีได้ผ่าน

/กระบวน...

กระบวนการยุติธรรม นอกจากจะพิจารณาโทษทางกฎหมายแล้ว จะต้องพิจารณาลงโทษทางปกครองอีกสถานหนึ่งด้วย

(๑๒) โรงงานรายใดที่ถูกลงโทษสั่งพักใช้ใบอนุญาต ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๕๙ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบว่าเครื่องจักรกลต้นกำลัง ได้ใช้โซ่ล่ามหรือใช้ลวดผูกมัดประทับตราครั้งหรือตะกั่วเป็นหลักฐานแล้วหรือแผ่นกระดาษปิดเงื่อน ลงลายมือชื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือไม่ มีการลักลอบทำการแปรรูปไม้หรือไม่ หากตรวจสอบพบการกระทำผิดก็ให้จับกุมดำเนินคดีโดยเฉียบขาด

(๑๓) โรงงานไม้แปรรูปที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือที่ยังมิได้รับการพิจารณาให้ต่ออายุใบอนุญาตประจำปี ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ท้องที่หมั่นตรวจตราควบคุมอย่าให้มีการลักลอบทำการแปรรูปไม้โดยเด็ดขาด หากเป็นเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่นจากส่วนกลางมาตรวจพบเข้า เจ้าหน้าที่ท้องที่ซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบควบคุมจะต้องรับผิดชอบและกรมป่าไม้จะพิจารณาโทษเจ้าหน้าที่สถานหนักโดยไม่รับข้ออ้างใด ๆ ทั้งสิ้น (หนังสือกรมป่าไม้ ที่ กษ ๐๓/๐๔/ว.๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ และที่ กษ ๐๓/๐๔/๕๓/๐๙ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๘)

(๑๔) ให้ตรวจสอบโรงงานไม้แปรรูปทุกประเภทว่าได้ทำการแปรรูปไม้ระหว่างพระอาทิตย์ตกถึงพระอาทิตย์ขึ้นโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ หากพบการกระทำผิดให้จับกุมดำเนินคดีตามความนัยมาตรา ๕๒๐ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ (หนังสือกรมป่าไม้ ที่ กษ ๐๓/๐๔/๑๒๔๐๙ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๑๑)

(๑๕) ให้เจ้าหน้าที่ระดับอำเภอและจังหวัดแห่งท้องที่หมั่นตรวจตราโรงงานแปรรูปไม้ในท้องที่โดยสม่ำเสมอ หรืออย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง ว่าโรงงานได้ปฏิบัติและดำเนินการถูกต้องตามพระราชบัญญัติป่าไม้ กฎกระทรวง และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับกิจการตามที่ได้รับอนุญาตเพียงใดหรือไม่

(๑๖) การตรวจสอบโรงงานแปรรูปไม้ของพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อเสร็จสิ้นให้บันทึกการตรวจและผลการตรวจสอบให้ละเอียดที่สุดเท่าที่สามารถจะบันทึกไว้เป็นหลักฐานตามระเบียบกรมป่าไม่ว่าด้วยการควบคุมการแปรรูปไม้

/สว.๓.๒ การตรวจ....

บ้านนี้ คือ มณีนี้อยู่คนเดียว

ส่วนป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า ๒๕๕๖

๓/๓.๒ การตรวจสอบโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้แรงคน

(๑) ตรวจสอบว่าโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้แรงงานคนได้นำเครื่องจักรกลใดมาใช้แปรรูปไม้บ้าง ถ้าตรวจพบให้กล่าวโทษดำเนินคดีกับผู้รับอนุญาตโดยทันที และพร้อมกันนั้นให้พิจารณาลงโทษทางปกครองสถานหนักอีกสถานหนึ่งด้วย

(๒) การตรวจสอบโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้แรงคนนอกจากที่ได้กล่าวตาม ข้อ ๒.๒.๑ แล้วก็ต้องตรวจสอบตามหลักเกณฑ์นี้ข้อ(๑),(๔),(๕),(๖),(๗),(๘),(๙),(๑๐),(๑๓),(๑๔),(๑๕) และ (๑๖)

๓/๓.๓ การตรวจสอบโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรเพื่อประดิษฐ์กรรม

(๑) การตรวจสอบโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรเพื่อประดิษฐ์กรรมคงดำเนินการเช่นเดียวกับการตรวจสอบโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรและให้ทำการตรวจสอบด้วยว่าได้มีการจำหน่ายจ่ายโอนไม้แปรรูปหรือผลิตภัณฑ์ไม้ที่ยังไม่พ้นสภาพไม้แปรรูปออกจากโรงงานบ้างหรือไม่ หรือมีการจำหน่ายจ่ายโอนสิ่งประดิษฐ์อื่นใดนอกเหนือไปจากที่ได้รับอนุญาตบ้างหรือไม่

สำหรับการจำหน่ายจ่ายโอนไม้แปรรูปหรือผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่พ้นสภาพไม้แปรรูปออกจากโรงงานจะจำหน่ายได้แต่เฉพาะโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ใส่กบ เซาะร่อง ซอยไม้ หรือผ่านกรรมวิธีตามที่ได้ระบุไว้ในใบอนุญาต หรือตามหลักฐานการอนุญาตเท่านั้น ตัวอย่างเช่น โรงงานใส่ซอยไม้แปรรูป โรงงานทำไม้ปาร์เกต์ ไม้โมเสก โรงงานอบ อัดน้ำยาไม้ ฯลฯ เป็นต้น และการจำหน่ายก็ต้องออกหนังสือกำกับไม้แปรรูปหรือใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่แล้วแต่กรณี เป็นหลักฐานการนำเคลื่อนที่เช่นเดียวกับการจำหน่ายไม้แปรรูปทั่วไป

(๒) ตรวจสอบว่าโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้เครื่องจักรเพื่อประดิษฐ์กรรม ได้นำไม้หวงห้ามมาใช้ผลิตวัตถุดิบสำเร็จรูป (สิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้) หรือไม่ถ้าใช้ไม้ดังกล่าวโรงงานมีใบอนุญาตให้ค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้ามแล้วหรือไม่ การแปรรูปไม้เป็นสิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้ ฯลฯ ได้จัดลงบัญชีจำหน่ายไม้แปรรูป ตามข้อกำหนดฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ.๒๕๓๒) ว่าด้วยการควบคุมการแปรรูปไม้และแก้ไข

/เพิ่มเติม...

เพิ่มเติมโดยข้อกำหนดฉบับที่ ๑๙ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ถูกต้องเพียงใด และการจำหน่ายวัตถุสำเร็จรูปหรือสิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้ดังกล่าวออกจากโรงงาน ได้ออกหนังสือกำกับประดิษฐ์และจัดทำบัญชีสิ่งประดิษฐ์ไว้ถูกต้องเพียงใด ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๓๐) ว่าด้วยการค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้หรือสิ่งใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม

๓.๓.๔ การตรวจสอบโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้แรงคนเพื่อประดิษฐ์กรรม ตรวจสอบว่าโรงงานแปรรูปไม้โดยใช้แรงคนเพื่อประดิษฐ์กรรม ได้นำเครื่องจักรกลใดมาใช้ในการแปรรูปบ้างหรือไม่และให้ตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ นัยข้อ (๑),(๔),(๕) (เฉพาะในกรณีที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ไม้ท่อน) (๖),(๘),(๙),(๑๐),(๑๑),(๑๒),(๑๓),(๑๔),(๑๕),(๑๖) และข้อ ๒.๓.๓ (แล้วแต่กรณี)

๓.๓.๕ การตรวจสอบการแปรรูปไม้เพื่อการค้า (ชั่วคราว) การแปรรูปไม้เพื่อการค้า (ชั่วคราว) ในทางปฏิบัติจะอนุญาตให้แต่เฉพาะข้อทำการแปรรูปไม้เพื่อการค้าโดยใช้แรงคนเป็นครั้งคราวเท่านั้น ส่วนขอทำไม้แปรรูปเพื่อการค้า (ชั่วคราว) โดยใช้เครื่องจักร กรรมป่าไม้ไม่มีนโยบายที่จะอนุญาตให้แก่ผู้ใด การตรวจสอบให้ตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ นัย ข้อ (๑),(๔),(๕),(๖),(๘),(๙),(๑๐),(๑๑),(๑๒),(๑๓),(๑๔),(๑๕) และ (๑๖)

๓.๓.๖ การตรวจสอบโรงค้ำไม้แปรรูป การตรวจสอบโรงค้ำไม้แปรรูปให้ตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ นัยข้อ (๑),(๔) (ตรวจเฉพาะแนวเขต) (๖),(๙),(๑๐),(๑๑),(๑๓) (ตรวจสอบว่ามีการลักลอบค้ำไม้แปรรูปหรือไม่) (๑๕) และ (๑๖) นอกจากนั้นจะต้องตรวจสอบใบเบิกทางนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ หรือหนังสือกำกับไม้แปรรูปที่รับเข้าด้วยว่า ได้ผ่านการตรวจสอบของด่านป่าไม้ระหว่างทาง และแจ้งเข้าด่านป่าไม้ท้องที่ (ในกรณีโรงค้ำไม้แปรรูปตั้งอยู่ในเขตด่านป่าไม้) ถูกต้องครบถ้วนเพียงใด และในกรณีที่กรณีโรงค้ำไม้แปรรูปรายใด ค้าสิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องมีใบอนุญาตค้าสิ่งประดิษฐ์ และจะต้องทำบัญชีสิ่งประดิษฐ์อีกส่วนหนึ่งด้วย

๓.๓.๗ การตรวจสอบกิจการของผู้ค้าสิ่งประดิษฐ์ฯ ให้ตรวจสอบว่ามีใบอนุญาตค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้...

ด้วยไม้หวงห้ามหรือไม่ สิ่งประดิษฐ์ที่รับเข้ามีหลักฐานหนังสือกำกับควบคุมถูกต้องเพียงใด หลักฐานดังกล่าวมีร่องรอยการแก้ไขปลอมแปลงหรือไม่ และหากสงสัยหลักฐานฉบับใดก็ให้เก็บหลักฐานนั้นส่งไปตรวจสอบกับต้นทาง การทำบัญชีแสดงรายการรับเข้าและจำหน่ายออกถูกต้อง สัมพันธ์กันเพียงใด การจำหน่ายจ่ายโอนสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ได้ออกหนังสือกำกับสิ่งประดิษฐ์ ระบุ ชนิด ขนาด จำนวนถูกต้องเพียงใดหรือไม่ สิ่งประดิษฐ์ที่เหลืออยู่ตรงตามบัญชีหรือไม่ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ.๒๕๓๐) ว่าด้วยการค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่ง สิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม

ในกรณีตรวจพบไม้ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอยู่ในสถานที่ประกอบการ นอกจากจะ พิจารณาดำเนินคดีทางกฎหมายและพิจารณาลงโทษทางปกครองแล้ว เมื่อได้รับมอบไม้ของกลาง จากพนักงานสอบสวนให้นำไม้ของกลางที่ตรวจพบไปเก็บรักษาไว้ที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงาน ป่าไม้จังหวัด หรือสำนักงานป่าไม้เขตโดยเร็วที่สุด และให้อยู่ในความดูแลรักษาของเจ้าหน้าที่ จนกว่ากรมป่าไม้จะสั่งการหรือศาลสั่งเป็นอย่างอื่น (หนังสือกรมป่าไม้ ที่ กส ๐๘๐๔/๒๕๙๑ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑)

เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจพบการกระทำผิดให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยเฉียบขาด เช่น กล่าวโทษดำเนินคดี และรายงานผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาลงโทษสั่งพักใช้ใบอนุญาต อันเป็น โทษทางปกครองอีกทางหนึ่ง พร้อมกับเสนอความเห็นว่าจะต้องพิจารณาเพิกถอนใบอนุญาต ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งเป็นอำนาจของรัฐมนตรีกว่าการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้วยหรือไม่

นอกจากการตรวจสอบกิจการดังกล่าวข้างต้นแล้ว หากมีผู้ขอรับอนุญาตทำการแปร รูปไม้มิใช่เพื่อการค้า หรือขออนุญาตมิใช่แปรรูปไว้ในครอบครองตามกฎหมายฉบับที่ ๒๕ (พ.ศ.๒๕๑๙) ว่าด้วยการแปรรูปไม้และมีไม้แปรรูปก็ต้องตรวจสอบดูว่าได้ดำเนินการถูกต้อง ตามที่ได้รับอนุญาตหรือไม่

/๘.) การตรวจสอบ...

๘.) การตรวจสอบการบุกรุกพื้นที่เขตป่าไม้

การตรวจสอบพื้นที่ป่าไม้ที่มีการบุกรุกยึดถือครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและพื้นที่ป่าไม้ที่ทางราชการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ได้ตามกฎหมาย มีดังนี้คือ

๘.๑ เอกสารสิทธิในที่ดิน ซึ่งบุคคลได้นำหนังสือสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินมาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ มีหลายประเภทซึ่งมีแต่ละประเภทความหมาย มีคำจำกัดความ ดังนี้

(๑) หนังสือแสดงสิทธิที่ดิน หมายความว่า หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินและให้หมายความรวมถึงหนังสือแสดงสิทธิครอบครองที่ดินด้วย

(๒) หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน ได้แก่ โฉนดที่ดิน โฉนดตราจอง โฉนดแผนที่ หรือ ตราจอง ที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว”

(๓) หนังสือสิทธิแสดงสิทธิครอบครอง ได้แก่ หลักฐานแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) ใบจอง (น.ส.๒ น.ส.๒ก) หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ น.ส.๓ก น.ส.๓ข)

(๔) เขตป่าไม้ หมายความว่า เขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า เขตวนอุทยาน และให้หมายความรวมถึงเขตป่าไม้ถาวร (ป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ) ด้วย

๘.๒ การตรวจสอบที่ดิน การตรวจสอบที่ดินในเขตป่าไม้ เป็นปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทั้งกรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ที่ร่วมเป็นกรรมการตรวจพิสูจน์ที่ดินตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับกรมป่าไม้ ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ที่ดินเพื่อออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ซึ่งเกี่ยวกับเขตป่าไม้ (ฉบับปี พ.ศ.๒๕๒๔ หรือฉบับปี พ.ศ.๒๕๓๔ ในอดีต) กรรมการตรวจพิสูจน์ที่ดินในเขตป่าไม้ตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ.๒๕๓๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.๒๔๙๗ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่ปฏิบัติงานป้องกันรักษาป่าเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าก็ตาม

/การตรวจสอบ...

การตรวจสอบที่ดินที่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่อยู่ในเขตป่าไม้ ในที่นี้ขออธิบายโดยสรุปเกี่ยวกับการตรวจสอบที่ดินที่มีการแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) ใบจอง (น.ส.๒ น.ส.๒ก) หนังสือรับรองการทำประโยชน์ และโฉนดที่ดิน ซึ่งอยู่ในเขตป่าไม้ มีวิธีการตรวจสอบดังนี้

(๑) การตรวจสอบที่ดินที่มีการแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) ในเขตป่าไม้ ให้ตรวจสอบตามหนังสือ “แนวทางปฏิบัติในการตรวจพิสูจน์ที่ดินในเขตป่าไม้ที่มีการแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑)” โดย นางวนิดา พรไพบุลย์ นิติกร ๘ว กองนิติกร เป็นผู้เขียน (ศึกษาในภาคผนวกท้ายเล่ม) จำนวน ๑๒ หน้า) ซึ่งกรมป่าไม้ได้เคยแจ้งเวียนให้ป่าไม้เขต ป่าไม้จังหวัด และหน่วยงานในกรมป่าไม้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติตามหนังสือ ที่ กษ ๐๓/๐๕.๐๕/๑๕๓๑๘-๙ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๐

(๒) การตรวจสอบที่ดินที่มีใบจอง (น.ส.๒ น.ส.๒ก) ในเขตป่าไม้ ตรวจสอบดังนี้

(๒.๑) ตำแหน่งที่ตั้งของที่ดินใบจองตรงตามที่ระบุในใบจองหรือไม่ อย่างไร

(๒.๒) ออกทับซ้อนเขตป่าไม้ประเภทใด หรือไม่ อย่างไร

(๒.๓) ออกตามมาตราใด แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

(๒.๔) การออกใบจองดำเนินการตามขั้นตอนหรือไม่ อย่างไร

(๒.๕) ที่ดินใบจองมีการครอบครองและทำประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

(๒.๖) อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๓) การตรวจสอบการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน เพื่อใช้ในราชการกรมป่าไม้ มีวิธีดำเนินการตามหนังสือกรมป่าไม้ที่ กษ ๐๓/๑๒.๓/๓๒๙๕ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๔๓

(๔) การตรวจสอบที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือโฉนดที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งเคยเป็นป่าคุ้มครองมาก่อน มีวิธีการตรวจสอบตามหนังสือกรมป่าไม้ที่ กษ ๐๓/๑๒.๒/๒๔๙๑ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

(๕) การตรวจสอบที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือโฉนดที่ดินในเขตป่าไม้ก่อนอื่นเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบที่ดินจะต้องมีความรู้ก่อนว่า ที่ดินที่ราษฎรจะขอออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือโฉนดที่ดินได้นั้นต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

// (๕.๑) เป็นที่....

บ้านนี้ คือ มณีนี้อยู่คนเดียว

ส่วนป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า ๒๕๕๖

(๕.๑) เป็นที่ดินที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์แล้ว

(๕.๒) ต้องไม่เป็นที่ดิน ดังต่อไปนี้

(๕.๒.๑) ที่ดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ที่ชายตลิ่ง

(๕.๒.๒) ที่เขา ที่ภูเขา และพื้นที่ที่รัฐมนตรีประกาศหวงห้ามตามมาตรา ๙ (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

(๕.๒.๓) ที่เกาะ แต่ไม่รวมถึงที่ดินของผู้ซึ่งมีหลักฐานแจ้งการครอบครองที่ดิน มีใบจอง หรือเป็นผู้ที่มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ หรือที่ดินคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้อนุมัติให้จัดแก่ประชาชน หรือที่ดินซึ่งได้มีการจัดหาผลประโยชน์ ตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้อนุมัติไว้แล้ว

(๕.๒.๔) ที่สงวนหวงห้ามตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.๒๔๙๗ มาตรา ๒๐ (๓) และ (๔) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๖ หรือกฎหมายอื่น

(๕.๒.๕) ที่ดิน ที่คณะรัฐมนตรีสงวนไว้เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น

(๕.๓) ถ้าเป็นการขากออกโฉนดที่ดินจะต้องเป็นที่ดินที่ได้มีระวางแผนที่เพื่อกออกโฉนดที่ดินแล้ว

(๕.๔) ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ห้ามมิให้ทำการเดินสำรวจออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือโฉนดที่ดินเขตป่าไม้ดังกล่าว ในวรรคก่อนจะมีการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือโฉนดที่ดินได้เป็นการเฉพาะราย ตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในกรณีที่มีผู้ขอออกมีหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดิน โดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนการกำหนดเขตป่าไม้ดังกล่าวเท่านั้น

/ (๖) การเดิน....

(๖) การเดินสำรวจเพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือโฉนดที่ดินในเขตป่าไม้ตามมาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หรือการออกเป็นการเฉพาะราย ตามมาตรา ๕๙ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ไม่อาจดำเนินการได้ ดังนั้น ในการตรวจสอบที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือโฉนดที่ดินในเขตป่าไม้จึงต้องตรวจสอบข้อเท็จจริง ตามขั้นตอน ดังนี้

(๖.๑) หลักฐานสำหรับที่ดินไม่ว่าจะเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือโฉนดที่ดินที่มีบุคคลนำมาอ้างนั้น เป็นหลักฐานตรงกับที่ดินแปลงที่ตรวจสอบหรือไม่ อย่างไร ก่อน

(๖.๒) ประสานงานกับสำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา หรือสำนักงานที่อำเภอท้องที่ (แล้วแต่กรณี) เพื่อขอถ่ายเอกสารระบบเรื่องราวการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือโฉนดที่ดินที่ตรวจสอบตามข้อ ๑ นั้นว่า ออกตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตราใด ออกเมื่อใด ใช้หลักฐานใด (ส.ค.๑ หรือใบจอง เป็นหลักฐานประกอบการขออนุญาต) การครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินมีการทำประโยชน์อย่างไร สอดคล้องหรือแตกต่างกับหลักฐานประกอบการขออนุญาตออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์หรือโฉนดที่ดิน หรือไม่ อย่างไร

(๖.๓) ถ้าใช้ ส.ค. ๑ ก็ตรวจสอบตามวิธีการตรวจสอบที่ดินที่มีการแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) ในข้อ ๑ ข้างต้น

(๖.๔) ถ้าใช้ใบจอง ก็ตรวจสอบตามการตรวจสอบที่ดินที่มีใบจอง (น.ส. ๒ น.ส. ๒ก) ในข้อ ๒ ข้างต้น

การจัดการกับของกลาง

การจัดการของกลางในคดีความผิดเกี่ยวกับการป่าไม้ ซึ่งของกลางแบ่งออกได้หลายประเภทการจัดการแต่ละขั้นตอนแตกต่างกันตามระเบียบและกฎหมายพอสมควรได้ ดังนี้

๙.) การจัดการกับของกลางประเภทไม้

การดำเนินการกับของกลางขณะตรวจยึด

๑. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดของกลาง ให้บัญชีรายละเอียดเกี่ยวกับไม้โดยให้ตรวจวัด ขนาด ปริมาตร ชนิด จำนวนตำหนิ รูปพรรณในบัญชีไม้ของกลาง นำส่งพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีแล้วจึงนำไปเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย

๒. พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดไม้ของกลางจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

๓. ให้ประทับรูปรอยตราแสดงการยึดในโอกาสแรกที่พึงจะกระทำได้และจดแจ้งรูปรอยตราที่ใช้ประทับในบัญชีไม้ของกลางด้วย เว้นแต่ไม้มีขนาดเล็กหรือโดยสภาพของไม้ ไม่อาจประทับรูปรอยตราได้และให้หมายเหตุในบัญชีไม้ของกลางไว้เป็นหลักฐาน

๔. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจยึดประสานงานกับเจ้าหน้าที่ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ในพื้นที่เพื่อร่วมดำเนินการรับมอบไม้ของกลาง

๕. หากไม่สามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ได้ให้เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจยึด จัดจ้างผู้จ้างชักลากหรือเฝ้ารักษาตามระเบียบที่กรมป่าไม้ หรือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด และจัดให้ไม้อยู่ในที่ปลอดภัยที่สุดที่สามารถจะกระทำได้อาไม้สามารถหาผู้เฝ้ารักษาได้ หรือมีผู้เฝ้ารักษาแล้วแต่เกรงว่าจะไม่ปลอดภัยก็ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่นที่ไม่ร่วมปฏิบัติงานด้วยทราบถึงความจำเป็นที่ไม่อาจจะตรวจยึดไม้ได้ในขณะได้ เพื่อร่วมกันพิจารณาวางมาตรการในการดำเนินการที่เหมาะสมต่อไปจนกว่าจะสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ หรือรายงานผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไปแล้วรายงานตามลำดับให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้รายงานอธิบดีกรมป่าไม้ หรืออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๖. ไม้ของกลาง...

๖. ไม้ของกลางที่จะมอบให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้จะต้องเป็นไม้ใช้ประโยชน์หรือให้เป็นสินค้าได้ตามสภาพของไม้นั้น ไม้ใดที่ใช้ทำประโยชน์หรือสินค้าตามสภาพของไม้ไม่ได้ให้แยกทำบัญชีไม้ของกลางนั้นไว้ต่างหาก โดยต้องให้กรรมการตรวจพิจารณาก่อนว่าใช้ประโยชน์หรือสินค้าตามสภาพของไม้ไม่ได้จริง ก็ไม่ต้องมอบให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ หรือจ้างบุคคลอื่นทำการขุดลาออกจากสถานที่เกิดเหตุ เพียงแต่ใช้เป็นหลักฐานประเมินค่าเสียหายในการดำเนินคดีแล้วรายงานรายละเอียดข้อเท็จจริงให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยด่วน

๗. กรณีเป็นไม้ของกลางที่ไม่สามารถนำไม้ของกลางออกจากสถานที่ตรวจยึดได้หรือเห็นว่าไม่ควรชักลากไม้ของกลางที่ตรวจพบนั้นออกจากที่สถานที่เกิดเหตุ เนื่องจากไม่มีเส้นทางชักลากหรือหากเข้าไปชักลากจำเป็นต้องตัดเส้นทางชักลากใหม่ อันจะทำให้ป่าเสียหายยิ่งขึ้นหรือเป็นช่องทางให้มีการกระทำผิดเพิ่มขึ้นอีก ให้บันทึกเหตุผลข้อเท็จจริงไว้เป็นหลักฐาน พร้อมแจ้งพนักงานสอบสวนทราบและรายงานผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว

๘. กรณีผู้จับกุมเป็นเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการอื่น ที่ไม่ได้สังกัดกรมป่าไม้ ให้หน่วยงานผู้กล่าวโทษหรือรับของกลางที่มาจากหน่วยงานอื่นมิได้สังกัดกรมป่าไม้ บันทึกรายการของกลางลงในทะเบียนของกลาง ตามแบบที่อธิบดีกรมป่าไม้ กำหนด

๙. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ทำสัญญาจ้างเฝ้ารักษาของกลางทำสัญญาจ้างบุคคลซึ่งมีที่อยู่เป็นหลักแหล่งมีหลักฐานพอสมควร โดยกำหนดเงื่อนไขและค่าปรับไหม ตามสัญญาให้สูงกว่าราคาท้องตลาดไม่ต่ำกว่า ๒๐ % ให้ระบุในสัญญาเป็นการจ้างเหมาในราคาที่สมควร เพื่อป้องกันมิให้ค่าภาระ ผูกพันสูงกว่าค่าไม้ของกลาง และห้ามมิให้มีการแก้ไขสัญญาอันอาจทำให้สัญญาจ้างแรงงานกลายเป็นสัญญาฝากทรัพย์ ซึ่งอายุความเรียก róż ต่างกัน อันจะเกิดเป็นผลเสียหายแก่ทางราชการ

๑๐. ก่อนทำการเคลื่อนย้ายไม้ของกลางออกจากสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งถือว่าเป็นการทำลายหลักฐานในคดีอาญาต้องได้รับอนุมัติ จากพนักงานสอบสวน ก่อน เพื่อไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ โดยเร็วที่สุดแล้วส่งมอบไม้ของกลางให้ เจ้าพนักงานป่าไม้รับไปเก็บรักษาแต่ถ้า

/พนักงาน...

พนักงานสอบสวนเห็นว่าไม่มีความจำเป็นและไม่มีประสงค์จะไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ก็ให้รีบแจ้งเจ้าพนักงานป่าไม้ไปชักเคลื่อนย้ายไม้ของกลางไปเก็บรักษาไว้ได้ทันที

๑๑. สำหรับการตรวจยึดไม้ของกลางในเขตอุทยานแห่งชาติหรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้ผู้ตรวจยึด แจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีแล้วส่งมอบไม้ของกลางให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งท้องที่รับไปจัดการดูแลรักษาต่อไป

๑๒. เมื่อหัวหน้าอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ได้รับมอบไม้ของกลางแล้ว ให้รีบจัดการขนย้ายไปเก็บรักษาไว้ในความดูแลของเจ้าหน้าที่ ประจำอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแห่งท้องที่นั้น แล้วแต่กรณีโดยให้คำนิยามว่า การขนย้ายไม้ของกลางออกจากที่เกิดเหตุจะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สภาพป่า ให้หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทำบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพไม้ของกลาง สถานที่เกิดเหตุและเหตุผลที่ไม่อาจนำไม้ของกลางออกจากที่เกิดเหตุได้ไว้เป็นหลักฐานแจ้งให้พนักงานสอบสวนเจ้าของคดี และเจ้าหน้าที่ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษทราบ พร้อมรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้น สำหรับไม้ของกลางจัดให้เจ้าหน้าที่ออกไปตรวจตราและป้องกันความเสียหายอันเกิดกับไม้ของกลางนั้น ตามสมควร จนกว่าคดีจะถึงที่สุด หรือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะพิจารณาสั่งการเป็นอย่างอื่นในการนี้ห้ามมิให้มีการจ้างเฝ้ารักษาหรือก่อให้เกิดค่าภาระผูกพันแก่ไม้ของกลางอย่างเด็ดขาด

๑๐.) การดำเนินการระหว่างคดี

ไม้ของกลางที่เสื่อมสภาพหรือผู้เสียหาย หรือถ้าเก็บไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุดจะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนกับค่าของกลางนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลขอความเห็นชอบจากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบคดี เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อจำหน่ายไม้ของกลางให้แก่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ และต้องขอความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก่อน

/๑๑.) การจำหน่าย...

๑๑.) การจำหน่ายไม้ของกลางระหว่างคดี

ในระหว่างคดีจะคืนไม้ของกลางให้แก่ผู้ใดมิได้จนกว่าศาลจะพิจารณาพิพากษาให้คืนและตามหนังสือกรมป่าไม้ที่ ทส ๑๖๑๒.๕/๑๘๙๔๓ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง การจำหน่ายไม้ของกลาง ซึ่ง กรมป่าไม้ มีนโยบายขายไม้จำหน่ายไม้ของกลางไม่ว่าจะเป็นระหว่างคดีหรือเมื่อคดีถึงที่สุด

๑๒.) การดำเนินการเมื่อคดีสิ้นสุด

๑. เมื่อมีคำพิพากษาของศาลให้รับไม้ของกลางในคดีที่สุดแล้ว ไม้ของกลางจะตกเป็นของแผ่นดิน และปัจจุบันกรมป่าไม้ไม่มีนโยบายจำหน่ายไม้ของกลางไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายไม้ของกลางระหว่างคดีหรือคดีถึงที่สุด

๒. การขอลงไม้ของกลางไว้ในที่เกิดเหตุ ในกรณีที่ไม้ไม่สามารถเคลื่อนย้ายไม้ออกจากที่เกิดเหตุเนื่องจาก

- ไม่มีเส้นทางชักลากไม้ ชักลากออกมาจะไม่คุ้มค่าใช้จ่าย (หากเข้าไปชักลากไม้ของกลางออกมาแล้วจะเป็นการทำลายสภาพป่ามากยิ่งขึ้น)

- จะทำให้สภาพป่าเสียหาย

- ลักษณะและสภาพไม้ของกลางใช้ประโยชน์หรือใช้เป็นสินค้าไม่ได้ ให้บันทึกเหตุผลไว้เป็นหลักฐานพร้อมทั้งแจ้งพนักงานสอบสวนทราบและรายงานผู้บังคับบัญชาโดยเร็ว

๓. เมื่อมีคำพิพากษาของศาลให้ยกฟ้องหรือคำสั่งพนักงานอัยการไม่ฟ้องเด็ดขาดหรือให้จัดการกับของกลางตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ วรรคท้าย และมีผู้มาขอรับไม้ของกลางคืนภายใน ๑ ปี ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบคืนไม้ของกลางให้แก่เจ้าของหรือ ผู้มีสิทธิตามกฎหมาย หรือผู้มีสิทธิเรียกร้องขอคืน

๔. การแจ้งให้จัดการกับของกลาง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ เป็นเพียงคำแนะนำของพนักงานอัยการเท่านั้น อำนาจคืนไม้ของกลางที่ยึดไว้เป็นอำนาจของพนักงานสอบสวน การคืนไม้ของกลางต้องคืนให้แก่ผู้ต้องหาหรือผู้อื่นที่มีสิทธิเรียกร้อง

/เท่านั้น...

เท่านั้นกรณีไม้ของกลางที่ยึดไว้เป็นไม้ที่จะนำออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย พนักงานสอบสวน อำนาจไม่คืนไม้ของกลางให้แก่ ผู้ขึ้นซึ่งมีสิทธิเรียกร้องของคืนไม้ของกลาง

๕. เมื่อคดีสิ้นสุดและต้องคืนไม้ของกลางในคดีที่รู้ตัวผู้กระทำผิดหรือเจ้าของ หากเจ้าของหรือผู้ที่มีสิทธิร้องขอคืน มิได้มาร้องขอรับไม้ของกลางคืน ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถือว่าไม้ของกลางนั้นตกเป็นของแผ่นดิน สำหรับไม้ของกลางซึ่งได้ตรวจยึดไว้โดยไม่ทราบตัวเจ้าของหรือผู้กระทำผิดและไม่มีผู้ใดมาเรียกร้องขอคืน หรือแสดงการเป็นเจ้าของภายใน ๕ ปี นับแต่วันที่ส่งมอบถือว่า ไม้ของกลางนั้นตกเป็นของแผ่นดิน ให้ดำเนินการนำเงินค่าขายไม้ของกลางที่ขายให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ไปแล้ว ส่งเป็นรายได้แผ่นดิน หรือจัดการจำหน่ายไม้ของกลางให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ต่อไป

การจัดการของกลางประเภทของป่าหรือสิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้

๑๓.) การดำเนินการกับของกลางประเภทของป่าหรือสิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้ขณะตรวจยึด

๑. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรือรับของป่าของกลาง หรือสิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้ให้ทำเป็นบัญชีรายละเอียดเกี่ยวกับของป่าโดยให้ตรวจวัด ขนาด ชนิด ตำนานรูปพรรณ ในบัญชีของป่าของกลางนำส่งพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีแล้วจึงนำไปเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย

๒. พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดของกลางไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

๓. หากไม่สามารถนำของป่าของกลาง หรือสิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้ของกลาง ออกจากสถานที่ตรวจยึดได้ให้บันทึกเหตุผล ไว้เป็นหลักฐาน พร้อมแจ้งพนักงานสอบสวนให้ทราบและรายงานผู้บังคับบัญชาโดยเร็ว

๔. ในกรณีที่จำเป็นต้องจ้างเฝ้ารักษาของกลาง พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจยึดหรือรับมอบของกลางมีอำนาจจ้างโดย ใช้แบบสัญญาจ้างตามแบบที่ทางราชการกำหนดแล้วรายงานเสนอผู้บังคับบัญชา

๕. ให้หน่วยงานของผู้ที่กล่าวโทษ หรือรับของกลางมาจากหน่วยงานอื่น ๆ บันทึกรายการของกลาง ลงในทะเบียนของกลางตามแบบที่อธิบดี กำหนด

/๑๔.) การดำเนิน...

๑๔.) การดำเนินการระหว่างคดี

๑. ในกรณีที่ของกลางเป็นของเสียง่าย หรือถ้าวรจนคดีถึงที่สุด จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนกับค่าของกลางให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลของป่าของกลางหรือสิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้หวงห้ามของกลาง พิจารณายายทอดตลาด หรือประมูลโดยต้องทำหนังสือขอความเห็นชอบการจำหน่ายของกลางต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการเจ้าของคดี

๒. เมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี ให้ความเห็นชอบแล้วให้ทำบันทึกรายละเอียด ตำหนิรูปพรรณเกี่ยวกับของกลางไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการขายทอดตลาดของกลางทั้งหมด หรือบางส่วนก็ได้ โดยให้อธิบดีผู้ว่าการสำนัก หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างน้อย ๓ คน มีข้าราชการไม่ต่ำกว่า ระดับ ๕ เป็นประธาน มีหน้าที่กำหนดราคาขั้นต่ำและดำเนินการรับผิดชอบเรื่องการขายทอดตลาด

๓. ให้เก็บรักษาเงินค่าขายของกลางไว้แทนของป่าของกลาง หรือสิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้หวงห้ามของกลางโดยให้นำฝากกองคลังหรือคลังจังหวัด แล้วแต่กรณีในลักษณะเงินนอกงบประมาณจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

๔. หากไม่เข้าหลักเกณฑ์ตาม ข้อ ๖ พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องเก็บรักษาของกลางไว้จนกว่าคดีถึงที่สุด

๑๕.) การขอทำลายของกลางระหว่างคดี

๑. ของกลางที่ไม่อาจเก็บรักษาได้เนื่องจากเน่าเสียเร็ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำหนังสือขอความเห็นชอบต่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบ เพื่อทำลายของกลางระหว่างคดี

๒. เมื่อได้รับความเห็นชอบตาม ข้อ ๑๐ แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรักษาของกลาง อย่างน้อย ๒ คน ร่วมกันทำลายแล้วรายงาน ให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

/๑๖.) การดำเนิน...

๑๖.) การดำเนินการกับของกลางเมื่อคดีถึงที่สุด

๑. เมื่อมีคำพิพากษาของศาลฎีกา หรือคำพิพากษาของศาลใด ๆ ที่ไม่มีการอุทธรณ์ในคดี หรือพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง (คำสั่งพนักงานอัยการจะเป็นคำสั่งเด็ดขาด เมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว) ถือว่าคดีถึงที่สุด

๒. เมื่อคดีถึงที่สุด หากศาลพิพากษายกฟ้องหรือให้คืนของกลางหรือพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องและถือปฏิบัติต่อของกลาง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ วรรคท้าย พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลเก็บรักษาของกลางไว้ต้องคืนให้แก่ผู้ต้องหา หรือผู้ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนตามกฎหมาย โดยพิจารณาหลักฐานใด ๆ ก็ได้ที่สามารถยืนยันความเป็นเจ้าของหรือเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ตามกฎหมาย หรือคืนเป็นเงินที่ได้มาจากการขายทอดตลาด หาก พันกำหนด ของกลางจะตกเป็นของแผ่นดิน

๓. ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ จะเรียกร้องขอคืนของกลางได้ จะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา หากพันกำหนดของกลางจะตกเป็นของแผ่นดิน

๔. กรณีเป็นการตรวจยึดของป่าหรือสิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้ หากไม่รู้ตัวผู้กระทำผิดของกลางจะตกเป็นของแผ่นดินเมื่อเวลาผ่านพ้นไป ๕ ปี นับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่นำไปเก็บรักษาโดยไม่มีผู้กรรมสิทธิ์ใดๆ มาแสดงความเป็นเจ้าของและเรียกร้องขอคืนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่พนักงานสอบสวนเจ้าของคดี

๕. หากศาลพิพากษาให้ริบของป่าของกลาง หรือ สิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้ของกลางจะตกเป็นของแผ่นดินให้ดำเนินการขายทอดตลาดโดยให้อธิบดี ผู้อำนวยการสำนักหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี แต่งตั้งคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อย ๓ คน มีข้าราชการไม่ต่ำกว่าระดับ ๕ เป็นประธาน เพื่อดำเนินการขายทอดตลาด

๖. กรณีมีการขายทอดตลาดไปแล้วระหว่างคดีให้นำเงินค่าขายทั้งหมดส่งเป็นเงินรายได้แผ่นดิน

/๓/. ของกลาง...

๓. ของกลางซึ่งมีมติคณะรัฐมนตรี หรือมีนโยบายไม่ควรขายจำดำเนินการขายทอดตลาดไม่ได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงานกับพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบ เพื่อให้คดีถึงที่สุดโดยเร็ว ให้ขออนุมัติอธิบดี หรือผู้ได้รับมอบหมาย เพื่อพิจารณานำไปใช้ในราชการ หรือจัดการตามสมควร

การจัดการของกลางประเภท สัตว์พาหนะ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือเครื่องจักรกลใด

๑๓.) การดำเนินการกับของกลางขณะตรวจยึด

๑. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรือรับสัตว์พาหนะ ยานพาหนะ เครื่องมือเครื่องใช้ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่ได้มา หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด ให้จัดบัญชีรายละเอียดเกี่ยวกับของกลางนำส่งพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดี และเก็บรักษาของกลางไว้ในที่ปลอดภัย

๒. พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจยึดของกลางไว้ จนกว่าคดีถึงที่สุด

๓. หากไม่สามารถนำของกลางออกจากสถานที่เกิดเหตุ หรือสถานที่ตรวจยึดได้ ให้บันทึกเหตุผลไว้เป็นหลักฐานพร้อมแจ้งพนักงานสอบสวนให้ทราบและรายงานผู้บังคับบัญชาโดยเร็ว

๔. ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องจ้างเฝ้ารักษาของกลาง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจยึดหรือรับของกลางมาจากหน่วยงานอื่น มีอำนาจจ้างเฝ้ารักษาตามสัญญาสัตว์พาหนะ ยานพาหนะ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือเครื่องจักรกลของกลางได้ โดยใช้แบบสัญญาจ้างเฝ้ารักษาตามแบบอธิบดีกำหนด

๕. ให้หน่วยงานผู้กล่าวโทษ หรือรับของกลางมาจากหน่วยงานอื่น บันทึกรายการของกลางลงในทะเบียน ของกลางตามแบบที่อธิบดีกำหนด

๑๔.) การดำเนินการระหว่างคดี

๑. กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจยึดสัตว์พาหนะ ยานพาหนะ เครื่องมือเครื่องใช้ หรือเครื่องจักรกลใดๆ ที่บุคคลได้ใช้ หรือมีเหตุอันสมควรสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือ

/เป็นอุปกรณ์...

เป็นอุปกรณ์ ให้ได้รับผล ในการกระทำผิดตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๔ หรือ มาตรา ๖๙ แห่ง พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ได้มีบทบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ได้มีบทบัญญัติในการดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะโดยชัดเจน

๒. ในกรณีที่ของกลางดังกล่าว เป็นของที่เสียหาย หรือถาวรจนคดีถึงที่สุด จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนกับค่าของกลาง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรักษาของกลางพิจารณาขายทอดตลาด หรือประมูล โดยต้องทำหนังสือขอความเห็นชอบต่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบ เพื่อขอจำหน่ายของกลาง

๑๙.) การจำหน่ายของกลางระหว่างคดี

๑. เมื่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบแล้วแต่กรณีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ทำบันทึกรายละเอียดคำวินิจฉัยพยาน เกี่ยวกับการของกลางไว้เป็นหลักฐานแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขออนุมัติขายทอดตลาดต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือ ผู้รับมอบหมาย

๒. เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือผู้รับมอบหมายอนุมัติให้ขายทอดตลาดของกลางแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการขายทอดตลาดทั้งหมด หรือบางส่วนโดยให้อธิบดี ผู้อำนวยการสำนักหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี แต่งตั้งคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อย ๓ คน มีข้าราชการไม่ต่ำกว่าระดับ ๕ เป็นประธาน มีหน้าที่กำหนดราคาขั้นต่ำและดำเนินการรับผิดชอบเรื่องการประมูลขาย หรือขายทอดตลาด

๒๐.) การคืนของกลางระหว่างคดี

๑. สัตว์พาหนะ ยานพาหนะเครื่องมือเครื่องใช้ หรือเครื่องจักรกลของกลางที่มีใช้เป็นของผู้กระทำความผิด หรือของผู้มีเหตุอันสมควรสงสัยว่าเป็นของผู้กระทำความผิด และไม่ต้องใช้เป็นหลักฐานในการพิจารณาคดี และต้องเป็นการได้จากผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริง ด้วยการกระทำความผิดทางอาญา ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ เสนออนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อคืนของกลางนั้น ๆ ให้เจ้าหน้าที่แท้จริงและมีสิทธิครอบครองได้โดยถูกต้องตามกฎหมาย

๒. ก่อนเสนอ....

บ้านนี้ คือ มนต์ มีค่าอนันต์

ส่วนป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า ๒๕๕๖

๒. ก่อนเสนอขออนุมัติที่ดินของกลาง ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำหนังสือขอความเห็นชอบต่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบว่า ของกลางที่จะพิจารณาให้คืนแก่เจ้าของที่แท้จริงนั้น ยังมีความจำเป็นที่จะต้องใช้เป็นหลักฐานในการพิจารณาคดีหรือไม่ เมื่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการให้ความเห็นชอบแล้วจึงขออนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อคืนของกลางต่อไป เฉพาะของกลางที่เกิดจากการกระทำผิดตามมาตรา ๑๑ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๘ เท่านั้น

๓. หากมีผู้อื่นที่มีผู้ต้องหาหรือจำเลย พนักงานอัยการ มีคำสั่งให้ปฏิบัติต่อของกลางตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ วรรคท้าย แต่มีใช้คำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาหรือไม่ฟ้องในฐานะความผิดที่ตรวจยึดให้ปฏิบัติตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ต่อไป

๒๑.) การดำเนินการกับของกลางเมื่อคดีถึงที่สุด

๑. เมื่อคดีถึงที่สุดศาลมีคำพิพากษาไม่รับของกลาง หรือพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี ไม่ว่าจะเป็นของผู้กระทำผิด หรือผู้อื่นที่สงสัยว่าเป็นผู้กระทำผิดนั้น หรือไม่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่คืนให้แก่เจ้าของที่มีสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่แท้จริง โดยผู้เป็นเจ้าของจะต้องมีหนังสือเรียกร้องขอคืนภายในกำหนด ๖ เดือนนับตั้งแต่วันที่ทราบคำสั่งไม่ฟ้องของอัยการ หรือวันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด

๒. เมื่อของกลางตกเป็นของแผ่นดิน ให้ดำเนินการขายทอดตลาด โดยให้อธิบดีผู้ว่าการลำน้ำ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี แต่งตั้งคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อย ๓ คน มีข้าราชการ ไม่ต่ำกว่าระดับ ๕ เป็นประธาน เพื่อดำเนินการขายทอดตลาด

๓. เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาด ไม่ฟ้องหรือมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์แล้วคู่ความไม่ยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนด ๑ เดือน นับแต่วันที่มิคำพิพากษาหรือมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแล้ว ถือว่าคดีถึงที่สุด

๔. ของกลางจะตกเป็นของแผ่นดิน ในกรณีดังต่อไปนี้

- โดยคำพิพากษาของศาล

/-โดยเจ้าของ...

- โดยเจ้าของยินยอมยกให้เป็นของแผ่นดิน
- โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ขอรับคืนภายในกำหนด ๖ เดือน ตามมาตรา ๖๔ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๘ ซึ่งบัญญัติให้ตกเป็นของกรมป่าไม้
- โดยการเก็บรักษาพื้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๓๒๓/ คือ ถ้ารู้ตัวเจ้าของและไม่เรียกเอาภายใน ๑ ปี ถ้าไม่รู้ตัวเจ้าของต้องเก็บรักษาไว้ เกินกว่า ๕ ปี

การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการป่าไม้ชุมชน

๑.) ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความร่วมมือการประสานงาน และ ความรับผิดชอบในการพัฒนาท้องถิ่นให้ตรงกับความต้องการของตนเองโดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามสมควร

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒.) สาเหตุการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการป่าไม้ชุมชน

๑. ผลประโยชน์ การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินการป่าไม้ชุมชนจึงย่อมหวังผลประโยชน์ที่ตัวเองจะได้รับจากการป่าไม้ชุมชน เช่น การได้ไม้เป็นเชื้อเพลิงเพื่อการหุงต้มในครอบครัว

๒. ความเดือดร้อน การดำรงชีวิตที่เดือดร้อนเพราะขาดแคลนป่าไม้ท้องถิ่น เช่น การผันแปรสภาพอากาศ ความแห้งแล้งของภูมิอากาศ การขาดแคลนไม้ในการใช้สอยจึงทำให้ประชาชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อการป่าไม้ชุมชน โดยมุ่งหวังจะทำให้ความเดือดร้อนหมดสิ้นไป และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

/๓. ความสนใจ ...

๓. ความสนใจ ทรัพยากรป่าไม้ถืออำนวยประโยชน์อย่างมหาศาลให้แก่มนุษย์ทั้งในทางตรง และทางอ้อม ดังนั้นในท้องถิ่นใดมีความขาดแคลนทรัพยากรป่าไม้อย่อมสูญเสียโอกาสที่จะได้รับประโยชน์จากป่าไม้ รวมทั้งอาจเกิดโทษบางประการติดตามมาในวงการต่าง ๆ ต่างตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้เป็นอย่างมาก มีการเผยแพร่ทางสื่อมวลชนทุกแขนง ทำให้ประชาชนหันมาให้ความสนใจในการแก้ปัญหาป่าไม้

๔. ความศรัทธา ประชาชนในชนบทโดยมากมีความศรัทธาต่อสิ่งที่ตนเองเคารพนับถือ หรือเลื่อมใสและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคำสั่ง คำแนะนำ

๕. ความเกรงใจ คนไทยโดยส่วนใหญ่มีนิสัยความเกรงใจต่อผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมชนบทเพราะมีความผูกพันในทางเครือญาติ ความเกรงใจให้ทั้งต่อระดับเหนือกว่าตน เท่าตนและระดับที่ต่ำกว่า

๖. อำนาจบังคับ แม้ประเทศไทยเป็นประเทศในระบบประชาธิปไตยก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติ จริง แล้วยังแฝงด้วยระบบเผด็จการอยู่เสมอ ผู้อำนาจน้อยกว่าหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีความรู้สึกเกรงกลัวต่อ ผู้มีอิทธิพลเหนือกว่าหรือผู้บังคับบัญชา และยินยอมที่จะปฏิบัติตามคำสั่ง แม้บางครั้งจะเป็นการฝืนความรู้สึกของตนก็ตามรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการป่าไม้ชุมชน ดุสิต (๒๕๓๕ ก) ได้แบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมได้ ๓ รูปแบบ ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมโดยตรง ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในป่าไม้ด้วยตนเอง เช่น ด้านการมอบหมายให้รับผิดชอบกิจกรรมต่าง ๆ การเข้าร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้ ฯลฯ

๒. การมีส่วนร่วม โดยผ่านกลุ่มประชาชน จะคัดเลือกตัวแทนของตน เป็นคณะกรรมการของกลุ่มเพื่อดำเนินการป่าไม้ชุมชนแทนตนเอง และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ เมื่อคณะกรรมการต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในบางกิจกรรม

๓. การมีส่วนร่วม โดยผ่านตัวแทน ประชาชนจะใช้ตัวแทนที่ตนเองเห็นว่าศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินการแทนตน เช่น มอบหมายให้สมาชิกในครอบครัวช่วยปลูกป่าแทน เพราะตัวเองไม่แข็งแรงพอ

/๓.) สิ่งสนใจ...

๓.) สิ่งจูงใจการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการป่าไม้ชุมชน

เมื่อประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินงานการป่าไม้ชุมชนแล้ว โอกาสที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมมากขึ้นหรือน้อยลง และจะใช้ระยะเวลาในการมีส่วนร่วมยาวนานเพียงใด นั้น สิ่งที่เป็นที่สาคูอย่างหนึ่งก็คือ ผลประโยชน์เหล่านี้ไม่จำเป็นต้องออกมาในรูปแบบที่สามารถตีราคาเป็นมูลค่าทางเงินตราแต่เพียงอย่างเดียว เช่น การได้รับค่าจ้าง การมีไม้ไว้ใช้สอย แต่อาจเป็นผลประโยชน์อย่างอื่นที่สร้างความพึงพอใจแก่ประชาชน เช่น การมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้นของท้องถิ่น การเป็นปึกแผ่นของสมาชิกในกลุ่ม การได้รับคำยกย่องสรรเสริญ ฯลฯ ผลประโยชน์จะเป็นสิ่งที่ดึงดูดการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการป่าไม้ชุมชนได้เป็นอย่างดี

๔.) ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การดำเนินงานการป่าไม้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงต้องมีการกระตุ้น ชักจูง ตลอดจนชี้แนะให้ประชาชนมีความเข้าใจ และความเชื่อมั่นว่าตนเองมีศักยภาพเพียงพอที่จะทำการป่าชุมชนประสบความสำเร็จได้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งตัวเองและท้องถิ่น ตลอดจนชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการป่าไม้ ซึ่งพอสรุปได้ว่ามี ๕ ประการ ตามแนวทางของ คาญปัน (อ้างใน ดุสิต , ๒๕๓๕ ก) มีดังนี้

๑. การยอมรับมากขึ้น (wider acceptance) การมีส่วนร่วมเพื่อการป่าไม้ชุมชนจะเป็นไปโดยเสรีภาพ ตามหลักประชาธิปไตยให้มากที่สุด และไม่ถูกครอบงำตามกระบวนการมีส่วนร่วมจึงเห็นได้ว่าประชาชนได้รับการยอมรับในเกียรติและศักดิ์ศรีจากผู้อื่นๆ ในท้องถิ่นของตน และยอมรับแนวทางการป่าไม้

๒. รู้สึกผูกพัน และเป็นเจ้าของยิ่งขึ้น (Deeper Commitment) ป่าไม้ชุมชนมิใช่จะประสบผลสำเร็จได้ เพราะประชาชนคนใดคนหนึ่ง หรือคนกลุ่มน้อยในสังคมแต่ต้องเกิดจากความเห็นพ้องต้องกันเองประชาชนส่วนใหญ่ที่จะเข้ามาร่วมมือกันแก้ไขปัญหาด้านป่าไม้ เพื่อความเจริญผาสุกของท้องถิ่นตน สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพันและเป็นเจ้าของการป่าไม้ชุมชนร่วมกัน และจะมีมากขึ้นตามลำดับ ส่งผลถึงความผูกพันระหว่างประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วม

/๓. การบริหาร...

๓. การบริหาร และดำเนินงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น (Better Execution) การดำเนินงานการป่าไม้ชุมชนเป็นไปในลักษณะการทำงานเป็นกลุ่มหรือองค์กรประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีวัตถุประสงค์ กฎระเบียบโครงสร้างกิจกรรมของกลุ่มโดยเน้นเพื่อการป่าไม้ชุมชน ตามความต้องการของสมาชิก ใช้ปกครองหลักประชาธิปไตย ทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมสามารถแสดงความคิดเห็นเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม จึงทำให้การบริหารและดำเนินงานป่าไม้ชุมชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔. ชีตความสามารถเพิ่มขึ้น (Increased capacities of the people) บุคคลแต่ละคนย่อมมีความรู้ ความสามารถที่แตกต่างกันไป ประชาชนบางคนแม้จะด้อยความรู้และฐานะทางเศรษฐกิจไม่สู้ดี แต่ก็มีความสามารถส่วนตัวบางประการที่แอบแฝงอยู่และพร้อมที่จะแสดงออกเมื่อมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อการป่าไม้ชุมชน นอกจากจะเป็นการเปิดโอกาสให้แสดงออกซึ่งความสามารถที่ตนมีอยู่แล้ว ยังเท่าเทียมกับการฝึกฝนความสามารถอย่างอื่นให้พัฒนายิ่งขึ้น

๕. ผลประโยชน์เพิ่มขึ้น (Wider utilization of benefit) ผลประโยชน์ที่ได้จากการป่าไม้ในชุมชนในเบื้องต้นจะตกสู่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งผลประโยชน์นี้มีหลายประการทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การป่าไม้เพื่อการใช้สอย การทำให้สภาพแวดล้อมดีขึ้น ฯลฯ การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมต่อการป่าไม้ เท่ากับเป็นการเพิ่มกำลังความสามารถในการปฏิบัติงานมากกว่าที่ประชาชนกลุ่มน้อย หรือรัฐดำเนินการแต่ เพียงฝ่ายเดียว จึงส่งผลถึงความสำเร็จของการป่าไม้ชุมชน ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ผลประโยชน์จากป่าชุมชน จึงเพิ่มขึ้น

๕.) หลักการ และกระบวนการของกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการป่าไม้ชุมชน

หลักการของกิจกรรมมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการป่าไม้ชุมชน การที่จะให้ประชาชนเข้ามา

ดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วม และการระดมทรัพยากรเพื่อการป่าไม้ในท้องถิ่นต่าง ๆ มีหลักการสำคัญที่ต้องคำนึงถึง

/๑. ยึดความ...

๑. ยึดความต้องการ และปัญหาของประชาชนเป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรม กิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน และการระดมทรัพยากรเพื่อการป่าไม้ชุมชน จะได้รับการตอบสนองจากประชาชนเพียงใดขึ้นอยู่กับป่าไม้นั้น เป็นสิ่งที่ตรงกับความต้องการ และปัญหาของประชาชนหรือไม่

๒. กิจกรรมต้องดำเนินในลักษณะกลุ่ม กิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน และการระดมทรัพยากรเพื่อการป่าไม้ชุมชน ต้องเป็นไปในลักษณะของกลุ่มขององค์กรประชาชนในท้องถิ่นทำงานร่วมกันโดยเน้นผลประโยชน์เพื่อส่วนรวม มิใช่ดำเนินโดยกลุ่มที่มุ่งผลประโยชน์

๓. กิจกรรมต้องสอดคล้องกับความสามารถของประชาชน กิจกรรมทางด้านที่ต้องใช้เทคโนโลยี หรือวิชาการป่าไม้ที่สูงเกินไปก็ต้องพิจารณาด้วยว่าเหมาะสมกับขีดความสามารถของประชาชนหรือไม่ และต้องคำนึงถึงเสมอว่ากิจกรรมต่างที่ต้องดำเนินการ ประชาชนต้องสามารถดำเนินได้ด้วยตนเอง เมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยุติให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุน

๔. กิจกรรมต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น กิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน และการระดมทรัพยากร เพื่อการป่าไม้ชุมชนต้องมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ได้แก่ ลักษณะภูมิอากาศ ดิน หรือขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมต่าง ๆ

๕. การเริ่มต้นกิจกรรมต้องอาศัยผู้นำท้องถิ่นทั้งผู้นำทางธรรมชาติ เช่น ผู้อาวุโส ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำทางศาสนา ครู ฯลฯ และเป็นผู้นำที่ได้รับการเลือกตั้ง หรือได้รับการแต่งตั้งจากทางราชการ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ฯลฯ ผู้นำเหล่านี้จะเป็นแกนนำและประสานหน่วยงานภายนอกกับประชาชนในท้องถิ่น เพื่อดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน และการระดมทรัพยากรเพื่อการป่าไม้ชุมชนให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

๖. กิจกรรมทุกขั้นตอนต้องดำเนินกิจกรรมโดยประชาชน กิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน และการระดมทรัพยากรเพื่อการป่าไม้ชุมชนมีหลายขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการดำเนินงานกิจกรรมเหล่านี้ต้องได้รับการดำเนินงาน และรับรู้จากประชาชนให้มากที่สุดทุกขั้นตอน มิใช่ขั้นตอนใด ขั้นตอนหนึ่งได้รับการดำเนินงานแทนโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

/๕.) เครื่องชี้...

๖.) เครื่องชี้วัดระดับการมีส่วนร่วม

สโรรัตน์ (๒๕๓๑) ได้กำหนดลำดับความสำคัญของการมีส่วนร่วมกิจกรรมของสมาชิกในองค์กร ดังนี้

๑. การมีความสนใจในกิจกรรมและการเข้าร่วมประชุม
๒. การให้ความสนับสนุนช่วยเหลือ
๓. การเป็นสมาชิกและเป็นกรรมการ
๔. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ

ทั้งนี้จะดูลักษณะต่างๆ ที่แสดงออกคือ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ การบริจาคเงินทอง วัสดุสิ่งของ การเสียสละเวลา แรงงาน การเป็นสมาชิกของคณะกรรมการและเป็นผู้ดำเนินการในกิจกรรมนั้นโดยตรง

ภาคผนวก

-ตัวอย่าง-

บันทึกการจับกุม

เขียนที่.....(ใส่สถานที่บันทึก).....

ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

บันทึกฉบับนี้ทำขึ้นไว้เพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่า

ด้วยเมื่อวันที่.....เดือน..... พ.ศ. เวลา..... น. คณะพนักงานเจ้าหน้าที่ ประกอบ
ด้วย.....(รายชื่อเจ้าหน้าที่ที่ร่วม หรือหน่วยงานที่ร่วม).....ได้ร่วมกันออกตรวจปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ในพื้นที่.....ซึ่งเป็น
พื้นที่ที่รับผิดชอบบริเวณป่า.....ท้องที่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... พิกัดที่ ได้พบบุคคลกำลัง.....(ใส่พฤติการณ์แห่งการกระทำผิด).....คณะพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แสดงตนว่าเป็นพนักงาน
เจ้าหน้าที่และถามชื่อ ทราบชื่อว่า.....(นาย/นาง)..... อายุ.....ปี สัญชาติ..... ภูมิลำเนา(ตาม
บัตรประจำตัวประชาชน) พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจ้งแก่
(นาย/นาง)..... ว่าท่านต้องถูกจับ และแจ้งให้(นาย/นาง)..... ทราบว่า.....(เช่น พื้นที่ที่ถูกจับแล้ว
วาง อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่า.....ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๔).... และ
พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการดังนี้๑. แจ้งขอล่าหาให้ผู้ถูกจับทราบว่าได้กระทำความผิดในข้อหา.....
..... ตามพระราชบัญญัติ.....

๒. แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบ ว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิจะให้การหรือไม่ให้การก็ได้

๓. แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบ ว่า ถ้อยคำของผู้ถูกจับอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

๔. แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบ ว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ที่จะเป็น
ทนายความ๕. ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติ หรือผู้ที่ตนไว้วางใจทราบถึงการจับ ที่สามารถดำเนินการได้
โดยสะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุมผู้ถูกจับ หรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลใด
พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ ตามสมควรแก่กรณี

/...(นาย/นาง)...

บ้านนี้ คือ มณีนี มีคำอนันต์

ส่วนป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า ๒๕๕๖

-๒๒-

.....(นาย/นาง)..... ผู้ถูกจับได้ทราบข้อกล่าวหาและสิทธิของผู้ถูกจับ และผู้ถูกจับได้ให้ถ้อยคำ
แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนี้.....(ใส่รายละเอียดถ้อยคำ หรือ ระบุว่าไม่ประสงค์ให้การ).....

เหตุเกิดที่บริเวณ..... ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่า.....
ท้องที่ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....วันที่.....เดือน..... พ.ศ.
..... เวลา..... น. ดังรายละเอียดตามแผนที่เกิดเหตุ ที่แนบท้ายบันทึกจับกุมนี้ และในการ
จับกุมครั้งนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับ ได้ถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐานและพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับได้ตรวจยึด
(ไม้/พื้นที่)..... จำนวน(ใส่รายละเอียด)..... รายละเอียดปรากฏตามบัญชีของกลางที่แนบท้าย
บันทึกจับกุมฉบับนี้

พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับได้นำตัว.....(นาย/นาง)..... ผู้ถูกจับและของกลาง(เท่าที่
จะทำได้) ไปกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจ.....(ใส่ชื่อ).....เพื่อดำเนินคดี ต่อไป

ในการจับกุมและตรวจยึดของกลางครั้งนี้ คณะพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับ ได้กระทำไปตามอำนาจ
หน้าที่ มิได้ขู่เข็ญหรือทำอันตรายแก่ร่างกายจิตใจผู้ใด และมิได้เรียกร้องทรัพย์สินเงินทองจากผู้ถูกจับและจาก
ผู้หนึ่งผู้ใด รวมทั้งมิได้ทำให้ทรัพย์สินของผู้หนึ่งผู้ใดสูญหาย เสียหายแต่อย่างใด ได้อ่านบันทึกจับกุมให้.....
(นาย/นาง).....ฟัง และให้ผู้ถูกจับอ่านบันทึกการจับนี้แล้ว รับว่าถูกต้องเป็นความจริง และให้ใช้บันทึกการ
จับกุมนี้เป็นพยานหลักฐาน ในชั้นพนักงานสอบสวนและชั้นศาลได้ จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้า
พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับ

(ลงชื่อ)..... ผู้ถูกจับ

(.....)

(ลงชื่อ)..... พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับ

(.....)

(ลงชื่อ)..... พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับ/

(.....)

ผู้บันทึก/ผู้อ่าน

-ตัวอย่าง-

บันทึกการส่งตัวผู้ถูกจับแก่พนักงานสอบสวน

เขียนที่.....(สถานีตำรวจภูธร.....)

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

บันทึกฉบับนี้ทำขึ้นไว้เพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่า

ด้วยเมื่อวันที่.....เดือน..... พ.ศ. เวลา..... น. คณะพนักงานเจ้าหน้าที่.....

(ชื่อหน่วยฯ.....และ หน่วยงานที่ร่วม).....ผู้จับผู้กระทำผิดก่อกวนเกี่ยวกับการป่าไม้ ตามบันทึกจับกุมฉบับ

ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ. ได้นำตัว.....(นาย/นาง)..... ผู้ถูกจับพร้อมของกลางที่ตรวจยึด

.....(ไม้/พื้นที่)..... จำนวน(ใส่รายละเอียด).....รายละเอียดปรากฏตามบัญชีของกลาง แก่

.....(ยศ/ชื่อ/สกุล)..... พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธร.....(ใส่ชื่อ)..... ณ ที่ทำการสถานีตำรวจภูธร

.....(ใส่ชื่อ)..... โดยได้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธร.....(ใส่ชื่อ).....อำเภอ.....

จังหวัด ตามบันทึกประจำวัน เวลา.....น. คดีที่/..... ยึดทรัพย์ที่

...../.....

ลงวันที่ และพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับได้ดำเนินการดังนี้

๑. แจ้งข้อกล่าวหาให้.....(นาย/นาง)..... ผู้ถูกจับ ทราบว่าได้กระทำความผิดในข้อหา

.....ตามพระราชบัญญัติ.....

๒. แจ้งรายละเอียดเหตุแห่งการจับให้(นาย/นาง)..... ผู้ถูกจับทราบ

๓. พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับได้มอบสำเนานบันทึกจับกุมให้กับ.....(นาย/นาง)..... ผู้ถูกจับ

อ่านให้ผู้เกี่ยวข้องฟังแล้ว รับรองว่าถูกต้องตามความจริง จึงได้ลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ)..... ผู้ถูกจับ

(.....)

(ลงชื่อ)..... พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับ/

(.....)

ผู้บันทึก/ผู้อ่าน

(ลงชื่อ)..... พนักงานสอบสวนผู้รับตัวผู้ถูกจับ

(.....)

ความผิดและอัตราโทษตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

ที่	ฐานความผิด	มาตรา	อัตราโทษ (ไม่เกิน)	
			จำคุก (ปี)	ปรับ (บาท)
๑.	ทำไม้หวงห้ามโดยไม่ได้รับอนุญาต (เป็นชนิดไม้สัก ไม้ยาง ไม้หวงห้ามประเภท ข หรือไม้อื่นเกินยี่สิบตัน/ท่อน หรือรวมเกิน ๔ ลบ.ม.	๑๑ , ๓/๓ (บทหนัก)	๕ ๑-๒๐	๕๐,๐๐๐ ๕,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐
๒.	มีไม้หวงห้ามอันยังมิได้แปรรูปไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต (บทหนักเหมือน มาตรา ๓/๓)	๖๙ (บทหนัก)	๕ ๑-๒๐	๕๐,๐๐๐ ๕,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐
๓.	ผู้รับอนุญาตทำไม้ต้นที่ไม่มีรอยตราอนุญาต	๑๒ , ๓/๓	๕	๕๐,๐๐๐
๔.	ผู้รับอนุญาตทำไม้ต้นที่โตกว่าขนาดจำกัด	๑๓ , ๓/๓	๕	๕๐,๐๐๐
๕.	ตัดหรือโค่นต้นยวนฝ้าง หรือต้นไม้ที่ฝังจำทำรังอยู่ (กรณี รวงฝ้างเป็นของป่าหวงห้าม)	๑๓ , ๓/๓	๕	๕๐,๐๐๐
๖.	ภายในเขตควบคุมการแปรรูปไม้ แปรรูปไม้ ตั้งโรงงานแปรรูปไม้ ตั้งโรงค้ำไม้แปรรูป ครอบครองไม้สัก แปรรูป (ไม่จำกัดจำนวน) ครอบครองไม้หวงห้ามแปรรูป ชนิดอื่นเกิน ๐.๒๐ ลบ.ม. โดยไม่ได้รับอนุญาต (รวมถึงการกระทำแกไม้ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร	๔๘ , ๓/๓ (บทหนัก) (มียกเว้นตาม มาตรา ๕๐)	๕ ๒-๑๕	๕๐,๐๐๐ ๕,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐
๗.	ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือเข้ายึดถือครอบครองป่าโดยไม่ได้รับอนุญาต (ศาลมีอำนาจสั่งให้ออกจากป่าได้) (เนื้อที่เกิน ๒๕ ไร่)	๕๔ , ๓/๒ ตริ (บทหนัก)	๕ ๒-๑๕	๕๐,๐๐๐ ๕,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐
๘.	ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ โรงค้ำไม้ แปรรูปหรือทำการแปรรูปไม้ชั่วคราว มีไม้ไว้ในครอบครอง (นอกจาก ๕ กรณี) ในสถานที่ที่มิได้รับอนุญาต (เป็นชนิดไม้สัก ไม้ยาง ไม้หวงห้ามประเภท ข หรือไม้อื่นเกิน ๕ ตัน/ท่อน หรือปริมาตรเกิน ๑ ลบ.ม.	๕๑ ล ๓/๒ ทวิ (บทหนัก)	๕ ๒-๑๕	๕๐,๐๐๐ ๕,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐
๙.	เก็บหรือทำอันตรายของป่าหวงห้ามโดยไม่ได้รับอนุญาต	๒๙ , ๓/๑ ทวิ	๑	๑๐,๐๐๐
๑๐.	ค้าของป่าหวงห้ามหรือมีไว้ในครอบครองเกินปริมาณที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดไว้โดยไม่ได้รับอนุญาต	๒๙ , ๓/๑ ทวิ	๑	๑๐,๐๐๐
๑๑.	นำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ โดยไม่มีใบเบิกทางกำกับ หรือไม่มีหนังสือกำกับไม้แปรรูป	๓๘ , ๓๙ , ๓/๑ ทวิ	๑	๑๐,๐๐๐
๑๒.	นำไม้สักที่เคยเป็นสิ่งปลูกสร้างมาแล้วเกินกว่า ๕ ปี ออกนอวงจังหวัดโดยไม่ได้รับอนุญาต	๓๙ , ๓/๑ ทวิ	๑	๑๐,๐๐๐
๑๓.	นำไม้หรือของป่าเข้าเขตด่านป่าไม้ไม่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด	๔๐ วรรค ๑ , ๓/๑ ทวิ	๑	๑๐,๐๐๐

ความผิดและอัตราโทษตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๔ (ต่อ)

ที่	ฐานความผิด	มาตรา	อัตราโทษ (ไม่เกิน)	
			จำคุก (ปี)	ปรับ (บาท)
๑๔.	ผู้ไม่ใช่เจ้าของไม้เก็บไม้ไหลลอยโดยไม่ได้รับอนุญาต (ภายในเขตควบคุมไม้ในลำน้ำ)	๔๓ วรรค๒ , ๓/๑ ทวิ	๑	๑๐,๐๐๐
๑๕.	ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้หรือตั้งโรงคั่วไม้แปรรูป ไม้ อำนวยความสะดวกในการตรวจของพนักงานเจ้าหน้าที่	๕ , ๓/๑ ทวิ	๑	๑๐,๐๐๐
๑๖.	นำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ผ่านด่านป่าไม้ ในเวลากลางคืน โดยไม่ได้รับอนุญาต	๔๑ , ๓/๒	๕	๕๐,๐๐๐
๑๗.	ผู้รับอนุญาตทำการแปรรูปไม้ในเวลากลางคืน โดยไม่ได้รับ อนุญาต	๕๒ , ๓/๒	๕	๕๐,๐๐๐
๑๘.	รับไว้ ซ่อนเร้น จำหน่าย หรือช่วยพาเอาไปเสียให้พ้น ซึ่งไม้ หรือของป่า ซึ่งตนรู้หรือว่าได้มาโดยการกระทำผิด	๓/๐	ฐานเป็น ตัวการ	
๑๙.	ภายในเขตควบคุมค้าหรือมีไว้เพื่อค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ที่ทำด้วยไม้หวงห้ามที่มีชนิดไม้ ขนาด ปริมาณ เกิน ที่รัฐมนตรีกำหนด โดยไม่ได้รับอนุญาต	๕๓ ตริ , ๓/๓ ทวิ	๖ เดือน- ๕ ปี	๕,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐
๒๐.	ผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขใบอนุญาตหรือข้อกำหนด	๕๔ , ๓/๓ ทวิ	๖ เดือน- ๕ ปี	๕,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐
๒๑.	ตราประทับไม้เอกชน ใช้ประทับไม้โดยไม่จดทะเบียนและ ไม่ได้รับอนุญาต	๓๕ , ๓/๑		๕,๐๐๐
๒๒.	ผู้ได้รับอนุญาตต้องจัดให้มีใบคู่มือคนงานหรือผู้รับจ้าง	๕๓' , ๓/๑		๕,๐๐๐

ความผิดและอัตราโทษตาม พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

ที่	ฐานความผิด	มาตรา	อัตราโทษ (ไม่เกิน)	
			จำคุก (ปี)	ปรับ (บาท)
๑.	ยึดถือครอบครองทำประโยชน์หรืออาศัยอยู่ในที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถางหรือเผาป่า ทำไม้ เก็บหาของป่า ทำให้ เสื่อมสภาพป่าสงวนแห่งชาติ โดยไม่ได้รับอนุญาต (มี ข้อยกเว้น ๒ ข้อ) ถ้ากระทำเป็นเนื้อที่เกิน ๒๕ ไร่ หรือ เสียหายแก่ไม้สัก ไม้ยาง ไม้สนเขา หรือไม้หวงห้าม ประเภท ข. หรือไม้อื่นเกิน ๒๐ ต้น/ท่อน หรือรวมเกิน ๔ ลบ.ม. หรือต้นน้ำลำธาร (ศาลมีอำนาจสั่งให้ออกไป)	๑๔ , ๓๑ บทหนัก	๖ เดือน – ๕ ปี ๒ – ๑๕	๕,๐๐๐ – ๕๐,๐๐๐ ๒๐,๐๐๐ – ๑๕๐,๐๐๐
๒.	ทำให้เสียหาย ทำลายหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายที่จัด ให้มีตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ เสียหาย	๓๓	๓	๓๐,๐๐๐
๓.	ไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับที่กำหนด	๑๘ , ๓๓ ทวิ	๖ เดือน	๕,๐๐๐
๔.	ขัดคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งการตาม มาตรา ๒๕(๑) หรือ (๒)	๒๕ (๑)(๒) ๓๓ ทวิ	๖ เดือน	๕,๐๐๐
๕.	ผู้รับอนุญาตไม่จัดให้คนงานหรือผู้แทน มีใบคู่มือคนงาน (กฎกระทรวง ๔๕ พ.ศ.๒๕๐๘ ยกเลิก ยังไม่มีใหม่ มีกฎ ตามมาตรา ๑๕)	๒๔ , ๓๒		๑,๐๐๐
๖.	รับไว้ ซ่อนเร้น จำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซึ่งไม้หรือของ ป่า ที่ตนรู้อยู่แล้วว่าได้มาโดยการกระทำผิด	๓๔		(เสมือนเป็นตำรวจ)

หมายเหตุ... เฉพาะข้อกฎหมายที่พบการกระทำผิดบ่อยครั้ง

ความผิดและอัตราโทษตาม พ.ร.บ. เลื่อยโซ่ยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕

ที่	ฐานความผิด	มาตรา	อัตราโทษ (ไม่เกิน)	
			จำคุก (ปี)	ปรับ (บาท)
๑.	ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๔ วรรค ๑ หรือวรรค ๔ (การมี ผลิต การนำเข้าเลื่อยโซ่ยนต์ ผู้รับใบอนุญาตให้ ผลิตเลื่อยโซ่ยนต์ ต้องจัดทำบัญชีและหมายเลขตาม กฎกระทรวง	๑๓'	๕	๑๐๐,๐๐๐
๒.	ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๔ วรรค ๒ (เปลี่ยนแปลง ให้มีกำลังเครื่องจักรกลเพิ่มขึ้น)	๑๔		๕,๐๐๐ และต้องแก้ไข เลื่อยภายในเวลาที่ศาล กำหนดหากไม่แก้ไขให้ ริบ
๓.	ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๖ หรือ ๘ (เปลี่ยนแปลงพื้นที่ให้มีหรือให้ใช้	๑๙'	๑	๒๐,๐๐๐
๔.	ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๓/ (ผู้มีเลื่อยยนต์ต้องมีใบอนุญาตหรือนำแสดงต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ได้ทันที)	๒๐		๒๐,๐๐๐
๕.	ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๑๐ (ห้ามซ่อมแซมเลื่อยโซ่ยนต์เป็นธุรกิจเพื่อสินจ้างและ ซ่อมแซมได้เฉพาะเลื่อยที่ถูกต้อง	๒๑		๕,๐๐๐
๖.	ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๑๑ วรรค ๑ หรือมาตรา ๑๒ (กรณีผู้ได้รับอนุญาตตาย ทายาทมีหน้าที่แจ้งการ ตายและการครอบครองและกรณีนิติบุคคลเลิกกัน ให้ผู้ ชำระบัญชีนำส่งแก่นายทะเบียนเก็บรักษา)	๒๒		๑,๐๐๐

หมายเหตุ... เฉพาะข้อกฎหมายที่พบการกระทำผิดบ่อยครั้ง

อ้างอิง

- พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔
- พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗
- พระราชบัญญัติเลื่อยโซยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕
- กฎกระทรวงฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ.๒๕๓๐) ว่าด้วยการค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้
- ระเบียบกรมป่าไม้วาดด้วยอำนาจหน้าที่ของหน่วยป้องกันรักษาป่า ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๑๕
- หนังสือกรมป่าไม้ ที่ กษ ๐๗/๐๔(๒)/๒๑๓๒๗/๔ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๓๐ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบกิจการอุตสาหกรรมไม้

คณะผู้จัดทำ

๑. นายอดุลย์รัตน์ ตั้งทวี	ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ (อุดรธานี) ประธานที่ปรึกษา	
๒. นายเชษฐ ลิทธิสินธุ์	ผู้อำนวยการส่วนป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า	หัวหน้าคณะทำงาน
๓. นายไพรัช ราชกิจ	เจ้าพนักงานป่าไม้ชำนาญงาน	คณะทำงาน
๔. นายพีรวัศ เทกกมล	เจ้าพนักงานป่าไม้ชำนาญงาน	คณะทำงาน
๕. นางสาวสิริจรรยา ศิริวัฒนกาญจน์	นักวิชาการเผยแพร่	คณะทำงาน
๖. น.ส.เรวดี ประกิจระสา	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่เกษตร	คณะทำงาน
๗. นายดุสิต ตาบ่านคู่	เจ้าพนักงานป่าไม้ชำนาญงาน	เลขานุการคณะทำงาน
๘. นายณัฐรุจ ศรีฤทธิ	พนักงานพิทักษ์ป่า	ผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน
๙. น.ส.รัตนพร ลิทธิจันเสน	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	ผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน